

XIV. ÉVF. • 97. SZÁM
Cluj—Kolozsvár, 1931
május 3 Vasárnap
5691 EV Hár

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929.

Ára 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 19. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az Új Kelet az egyetemes erélyi
és bántási zsidóság politikai
napilapja
Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk
megőrzésükre nem vállalkozunk

Országos Zsidó Párt — országos zsidó lista

Írta: MARTON ERNŐ

Tizenkét mozgalmas esztendő keserű tanulságai után végre elérkezett Románia zsidósága a kényszerítő felismeréshez, hogy emberi és népi jogait csak úgy biztosíthatja, ha megbonthatatlanságba tömörülve, mint önálló politikai csoport lép fel a közélet küzdőterén és mint ilyen fogja kiharcolni az élethez való jogát. Maga a felismerés nem mai keletű, hiszen Nagy-Románia megalakulásának első percétől kezdve megszakítás nélküli történetek újabb és újabb kísérletek a zsidóság politikai egységének megteremtésére, de tizenkét esztendőnek kellett eltelnie, amíg az elméleti felismerésből cselekvő és alkotó energia lett. Az első években túlnagyok voltak még a történelmi múltból áthozott érzelmi és kulturális különbségek Románia egyes országrészeinek zsidósága között, semhogy közös nevezőre lehetett volna hozni őket. A szenvedések, a fájdalom és kiábrándító tapasztalatok özönének kellett elviharzanania fölöttünk, amíg a szintézis létrejöhett.

Nagy mértékben gátolta a zsidó egység-front megteremtését a már meglévő zsidó szervezetek partikularizmusa és féltékenysége, valamint a zsidóság galutbéli elhelyezkedéséről vallott különböző felfogása. Am az egymásra torló események és az antiszemita front egyre szűkebben körénk fonódó gyűrűje minden elméleti érvnél beszédesebben bizonyították, hogy a szétszakitottságnak ez az állapot előbb-utóbb katasztrófális következményekhez kell, hogy vezessen s a romániai zsidóság számára az egyetlen kivezető út, ha erőt összegyűjtve, ugyancsak közös fronton igyekezik kivenni az ellene irányuló támadásokat.

Igy jutottunk el hosszas erőfeszítések után a régóta várt pillanathoz, amikor leteszik az alapkővet az Országos Zsidó Párt nagyráhatott épületének, amelynek rendeltetése, hogy oltalmat nyújtó fedelét kiterjessze Románia egész zsidósága fölé, vallási és pártnyalatra való tekintet nélkül. Egy történelmi szükségesség válik valóra május 4-én, hétfőn, amikor az ország fővárosában összegyűlt delegátusok ki fogják mondani a romániai Zsidó Párt megalakulását. Sajnos a párt kezdeti formájában még nem fogja maradék nélkül képviselhetni az ország egész zsidóságát, mert a régi királyságban működő Uniunea Evreilor Romani ismételt felhívás ellenére sem volt hajlandó a pártalakítási munkában résztvenni. Annál nagyobb egységgel vonul azonban fel a csatolt országrészek zsidósága, ahol az előjelek szerint, egészen jelentéktelen töredékektől eltekintve, a zsidóság egyeteme azonosítja magát szívevel, lélekkel a Zsidó Párt gondolatával és célkitűzéseiével.

Ezek a célkitűzések akként vannak megformulálva, hogy a lehetőség szerint kielégíthessék a zsidóság sokrétű igényeit. Minthogy a Zsidó Párt mint egy népkisebbség politikai organuma különböző osztályrétegződésű és világnézeti tagokat foglal magában, belpolitikai programja sem alkothat zárt

és mereven körülhatárolt szisztémát, hanem a dolog természete szerint olyan elasztikus kell, hogy legyen, hogy felölhessen a benne tömörült kisebbség politikai, gazdasági és kulturális érdekeinek minél szélesebb skáláját. Speciális zsidó vonatkozásban kettős hivatása lesz a megalakuló Zsidó Pártnak. Egyrészt örökönie kell azon, hogy zsidó mirotta miatt senkinek emberi jogai ne korlátoztassanak semmiféle irányban, vagyis biztosítani kell Románia minden zsidó lakosának az állampolgári jogok teljességét. Másrészt küzdenie kell a Zsidó Pártnak mindazon jogositványokért, amelyek a népi és vallási kisebbségeket a békeszerződések, a gyulafehérvári határozatok és a modern nemzetközi jog szellemében mint kollektívumot megilletik.

Az indulás biztató jelei jogossá teszik azt a reményt, hogy az Országos Zsidó Párt meg is fog tudni felelni ennek a súlyos és magas hivatásnak. Nem szabad természetesen megfélemlenünk a minden kezdéssel vevőjáró nehézségekről, amelyek a Zsidó Párt utját is göröngyössé fogják tenni. Tisztaban kell lennünk vele, hogy ez a párt nem teljesen homogén gondolkodású és világnézeti emberek összefogása, hanem ellenkezőleg, egy erősen

széttagolt és politikai felfogásában differenciált népkisebbség megnyilatkozási formája. Eppen ezért minden egyes pártagnak, de főként azoknak, akiket a vezetésre szemelnek ki, elsőrangú kötelességük, hogy kellő türelmet, tapintatot és önmérsékletet tanúsítsanak egymással szemben és a döntésre eléjük kerülő kérdésekben, mert csakis ez a kölcsönös megértés és türelmesség képezheti az alapját a Zsidó Párt nyugodt és eredményes működésének. A párt maga nem öncél ugyan, de elengedhetetlenül szükséges eszköz a zsidó célok eléréséhez. Ezért kell mindenkinek, aki szívén viseli a zsidó ügyet, féltékenyen ügyelnie arra, hogy a most megalakítandó párt leküzdhesse a kezdet nehézségeit és kivívassa magának az ország közéletében azt a pozíciót, amely a zsidóságot számaránya és kulturális kapacitása révén joggal megilleti.

Az egymásra torló események hozzák magukkal, hogy a Zsidó Pártnak már megalakulása első napjaiban át kell esnie a legsúlyosabb tüpróbán. A választások hirtelen kiírása nem teszi lehetővé a párt számára, hogy aprólékos szervező munkába kezdjen és városról városra, faluról falura, embertől emberhez járva igyekezzék népszerűsíteni a Zsidó Párt gondolatát. Azt hisszük azonban, hogy erre nem is lesz szükség. Minden értelmes és jószándéku zsidó ember, aki a zsidó népkisebbséghez tartozónak vallja magát, tisztában van azzal, hogy mit akar a Zsidó Párt s ha elérkezik a döntő pillanat, amikor a szavazó urnák előtt hitet kell tennie politikai meggyőző-

dése mellett, teljesíteni fogja kötelességét.

Valószínűleg ez lesz első alkalom, amikor a romániai zsidóság önálló listákkal fog résztvenni a választásokon. Hatalmas erőpróbája lesz ez a zsidóság politikai érettségének és kettőzött erőfeszítésre lesz szükség az érvényben lévő választói törvény igazságtalan és a kisebbségi pártokra oly hátrányos rendelkezései miatt. A zsidó lista már elkerülhetetlen szükségesség, mert egyetlen mód, amely hozzásegíthet bennünket politikai jogaink kiharcolásához. Az a paktum-politika, amelyet eddig folytattunk, csak igen kizrészben vált be, de annál keserveesebb csapásokat hozott számunkra. A pártok, amelyekkel a különböző országrészek zsidósága választási megállapodásokat létesített, nem teljesítették a zsidóságnak tett ígéreteiket s ezáltal népszerűtlenné tették magát a paktumpolitikát is. Elérkezett a pillanat, amikor a zsidóságnak a maga erejéből kell kiharcolnia, hogy képviselői ott legyenek, ahol az ő sorsát intézik. Sorsdöntő pillanat ez, mert a mostani választások eredménye hosszú időre fogja megpecsételni a zsidóság politikai helyzetét Romániában.

Lesz még alkalmunk az elkövetkező napok során behatóan foglalkozni a Zsidó Párt programjával és speciális célkitűzéseivel. Kicsinyes megfontolásokra és latolgatásokra azonban nincsen idő. Az idő tetteket követel. Hiszünk, hogy minden jó zsidó meg fogja érteni az idő parancsát és lelkiismerete szavára hallgatva teljesíteni fogja önmaga és népe iránti kötelességét.

Teljes erővel megindult a választási propaganda

Ma délelőtt tíz órakor veszi kezdetét Bukarestben a külügyminisztérium épületében a kisantant konferenciája

Bucuresti-Bukarest, május 2. (Az Új Kelet tudósítójától.) A parlamentet felszalták, a választási kampány az egész ország területén megindult. Bukarestben most folynak a döntő tanácskozások a pártvezérek között, még pedig lázas tempóban, minthogy az idő rövidsége folytán egyetlen pillanatnyi veszíteni való idő sincsen. Most már nagy vonalakban kezdenek kialakulni a választási harc konturjai. A kormány a nemzeti egyesülés jelszava alatt indul a választási harcba és a különböző gazdasági érdekképviseletek reprezentánsain kívül egy-két kis pártot is magával fog ragadni, hogy a többséget biztosító negyven százalékot elérje. A nemzeti parasztpárt és a liberálisok ugyancsak külön-külön listával indulnak a választási harcban.

A szociáldemokraták a Stere frakcióval létesítettek választási megállapodást, míg a kisebbségi pártok még nem hoztak végleges döntést magartásukra vonatkozóan.

Előrelátható azonban, hogy a magyarok és a zsidók külön listával indulnak a választásba, a szászok pedig valamelyik román párt felé fognak orientálódni.

A kormánykoalíció pártja A választási front legújabb híreit alább adjuk:

A kormány és a Jorga-párt a nemzeti egyesülés jelszava alatt veszik fel a választási harcot. Munteanu Ráncin belügyi alminiszter ma délelőtt tárgyalásokat folytatott a mezőgazdasági kamarák, az UGIR, a Sfatul Negustoresc, a kamatellenes liga, az agrár liga, a jelzőlog-

adók szövetsége, valamint a klérus, a köztisztviselők és tanárok szervezeteinek képviselőivel. Jorga egy szeretné, hogy a különböző érdektűletek a mandátumok 60 százalékát kapják meg,

a politikai pártok pedig a fennmaradó negyven százalékon osztozzanak.

Dr. Lupu és a Vlad Tepes liga már csatlakoztak

Tegnap egyébként a kormány már benyújtotta jelölő listáit. Egyelőre dr. Lupu, a zagráliga és a Vlad Tepes liga csatlakoztak a „nemzeti egyesülés” című választási párthoz, amelynek Erdélyben a következők lettek a listavezetői: Alba: Jorga, Arad: Jonescu Sisesti földművelésügyi miniszter, Bihar: Dr. Hatieganu Gyula, Brassó: Axente Banciu, Cluj: Dr. Sergescu egyetemi tanár, Fogaras: Dr. Hatieganu Juliu, Maramaros: Bârlea esperes, Maros: Metes Stefan prof., Naszód: Sergescu prof., Udvarhely: Hatieganu Gyula prof., Szilágy: Matelesanu, Szatmár: Florea, Szeben: Jorga, Szamos: Cantacuzino miniszter, Nagykovács: Brandsch kisebbségi alminiszter, Kisküküllő: Teposu V., Temes-Torontál: Argetoianu, Turda: Marinescu, Krassó: Manoilescu.

Újabb kizárások a nemzeti parasztpártból

Bucuresti-Bukarest, május 2. A nemzeti parasztpárt vezetősége ma délelőtt ülést tartott, amelyen kizárták a párt soraiból Racovita tábornokot és Jiurjia prefektust, akik hivatalt vállaltak az új rezsim alatt. A vezetőség figyelmezteti a párt összes tagjait, hogy ugyanerre a sorsra jutnak, ha hivatalt fognak vállalni.

Bucuresti-Bukarest május 2. George Bratianu és a kormány között ma tovább folytak a tárgyalások. Bratianu nyolcvan mandátumot kért, lehetséges azonban, hogy kevesebb is meg fog elegendni.

Vissza kell fizetni a felvett tisztviselői fizetéseket

Bucuresti-Bukarest, május 2. A képviselőház igazgatósága felszólította azokat a képviselőket, akik előre felvették fizetéseiket, hogy származzassák vissza.

Ugyancsak értesítette a CFR igazgatóságát arról, hogy a képviselők vasuti szabad jegyei május 15-én lejárnak.

Feketeszesz Bucuresti-Bukarest, május 2. A Mincarea értesülése szerint a feketeszesz ügyében óriási apparátussal folyik a vizsgálat.

A rendőrség központi vezérigazgatósága egy listát kapott a pénzügyminisztériumtól, különböző, az elmúlt rezsim alatt jelentős hivatalt betöltő emberekről, akikről meg fogják tagadni az utlevek kiadását.

Ezeket a személyeket, hir szerint, a sziguranca ágensei tartják megfigyelés alatt.

Benes Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, május 2. Benes cseh külügyminiszter ma délután 3 óra 25 perckor Bukarestbe érkezett. Vasárnap reggel érkezik a fővárosba Marinovic jugoszláv külügyminiszter is. A kisantant-konferencia vasárnap reggel veszi kezdetét és május 5-én délnél fejeződik be, amikor is az uralkodó ebédnél látja vendégül a három ország külügyminisztereit.

1931. május 1.

trák
orsjáték

orsjegy-
eremény,

EREMÉNY:

000 Lei

EREMÉNYEK:

000 Lei

000 „

000 „

000 „

2.000 nyeremény.
emillió lejen felüli
ékben.

t azonnal kész-
Állami garancia.
nincs.

k fele nyer.

árak:

00, egész 1200 lej

gy vétele után.

& Co. Wien

s Kai 47.

1931 máj. 19-21.

ásadalok.

nikus hangv. Schu-
mfónia, Saint-Saens
chumann: Esti dal,
ert: Fekete domino,
ésület. Wagner: Lo-
induló, 22.05: Nép-

május 2.

mofón. 12.30: Hírek

Hírek, időjelzés. —

18: Rádiógyetem.

Grammofón. — 20:

ája.

gv. 9.30: Hírek. —

12.25: Hírek. — 1:

rás. 2.45: Hírek. —

Pontos időjelzés, idő

l. 5.30: Hangver-

l. Dvorak, Wieniaw

Partók művei. 6.45:

telefon. Előadás. —

„haza védelmében”

s szalózenekar. —

a: Pontos időjelzés.

igányzene.

zene.

rettzene.

nő c. operett.

2.15: Chopin művei.

ar hangv.

ne.

ol dalok. — 19.45:

onika, dalok.

detések

TES

káknak montirozó-

nyozását és javítá-

kiállítás. Somlyai

maniu.

iadó. Brassai ucca

tó egy vagy két

ek, kiválóan alkal-

orvosi rendelőnek

nd 8. számú házban

nyanott Sipos ha-

arvalány kis esa-

állást keres. Var-

m: Oradea, Strada

ndozó.

millió lejig esetleg

ések megvételre.

jeligére a kiadó-

elligens izraelita

és önállóan szab.

és a jövedelemnek

kiadóban.

A német kampós keresztetek krízise

— A Hitler párt kettészakadásának margójára —

Hirtelen tűnt fel a nemzetiszocializmus csillaga a politikai horizonton. Mindenként meglepetésszerűen ért az a 107 mandátum, amelyet a multévi parlamenti választásokra Hitler-pártnak hoztak. Már akkor tudvalevő volt, hogy a nemzetiszocialisták előtörését nem grandiózus programjuknak köszönhetnék, amellyel a válságot le fogják majd küzdeni. A német népek a gazdasági krízis, a nyomor és a reparációs terhek elleni spontán jankiáltása volt a képviselőválasztás. A nemzetiszocialista szavazatok megsokszorozódása, nem a Hitler tanok helyességében való rendületlen hitet fejezte ki, — hisz ilyesmire, mint látni fogjuk, tulajdonképpen nincs — hanem az akkori helyzettel való elégedetlenségnek volt a tanujele. A Hitler-szavazatok nagy többsége tehát nem egy pozitívum a „náci“ számára, hanem egy negatívumnak, az elégedetlenségnek kifejezője. A „Harmadik Birodalom“ról álmodozók azonban hamarosan rájöhettek arra, hogy minden hausse-t egy baisse követ, arra pedig egyáltalában nem gondoltak, hogy a nemzetiszocializmus konjunkturáját ily gyorsan követi a krízis.

A nemzetiszocialisták parlamenten belüli aktivitásának, amelynek eredménytelensége természetesen nem maradhatott hatás nélkül a közvéleményre, méltó élet-társra volt a parlamenten kívüli munkásság. Dacára Hitler számos programnyilatkozatainak, tulajdonképpen még a mai napig sem vagyunk tisztában a nemzetiszocialista pártprogrammal, mert Hitler nyilatkozatai a leghetlenebb ellentéttekkel vannak tele. Hol a bankok és biztosítótársaságok szindikalizálásáról és egy, a kommunizmussal határos szocializálásról beszélt Hitler ur, hol pedig az extrém kapitalista tanok mellett tette le a hűségkürt. Ezeknek az ellentmondásoknak az oka, minden valószínűség szerint, abban rejlik, hogy a nemzetiszocialista párt nagyon heterogén elemekből rekrutálódik. A munkanélkülitől a nagytőkésig minden árnyalatot megtalálunk benne. Az egyik extréméből a másikba való esésnek súlyos következményei voltak a Hitler-párt számára, a párhívók száma ugyanis állandó csökkenésben van. Mert magától értetődő dolog, hogy etatizmus, bankszindikalizálás, stb. nem találhatnak osztatlan helyeslésre a párt vagyos tagjainál, a nagytőkével való kacérokodás pedig a szegény sorsu hívőknek a párttal való elidegenedését vonja maga után.

A nemzetiszocialista párt parlamenti aktivitását a híres kivonulás koronázta meg. Loebe elnök indítványára ugyanis megszavazták azt a híres házrendreformot, amely a nemzetiszocialista pártot minden „munkalehetőségtől“ elzárta, illetőleg az obstrukciós lehetőségeket a minimálisra redukálta. Az eredmény: a nemzetiszocialista párt visszavonult a parlamentből. Ezzel azonban teljes lehetetlenség is bebizonyított. A kivonulás a Hitler-pártot súlyos válságba sodorta, tönkretette még azt a kis tekintélyt is, amelyet a Hitler-párt mandátumainak nagy száma folytán a többi pártoknál élvezett.

Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt még nemzetiszocialista kormánya volt Thüringának. Ilyképpen Weimar volt a nemzetiszocialista mozgalom egyik főfészeke. A kormány nemzetiszocialista reprezentánsainak Frick és Marschler uraknak a terrorja mellett eltörpültek a többi pártok. Különösen Frick bel- és közoktatásügyi miniszternek sikerült a közgazdasági és közoktatásügynek nemzeti szocialista, illetve antiszemita színezetet adni. Frick az antiszemita rendeletek egész sorozatát zudította Thüringára és minden „nem-náci“ tisztviselőt kicserélt. Nem egyszer adott munkát egy-egy Frick rendelet az alkotmánybíróknak, nem egy konfliktus volt emiatt a Thüringiai és

a birodalmi kormány között, amely ellen Levering belügyminiszter hatóságos ellen-szerhez folyamodott: sziszta a Thüringának járó pénzüsszegek kiadását. A terror és az állandó viszály a birodalommal már régen valószínűvé tette, hogy Stresemann-pártjával, a német néppárttal fennálló koalíció sokáig nem tarthat. Egy Stresemann-párt sohasem azonosíthatja magát Frick-üzelmekkel, különösen Weimarban, amely valaha a német kultúra büszkesége volt és ahol már kezdik megtenni az előkészületeket Goethe halála 100 éves évfordulójának impozáns keretekben való megünneplésére. A szociáldemokratáknak a Brüning-kormányval szemben tanúsított koncilians magatartása természetesen siettetette a Frick-kormány bukását, amelyet ma egész Thüringia lakossága megkönnyebbüléssel vesz tudomásul. Megbukott Frick, Hitler helytartója! Hitler kitűzheti tehát a müncheni barna párt hátra a fekete lobogót, amely Thüringia történelme egyik szomorú fejezetének a végét jelenti.

Különös fényt vet a nemzetiszocializmus dekadenciájára Scheringer főhadnagy vezetésével nagy „náci“ tömegeknek a kommunizmushoz való átpártolása.

Ahol a rendőrtisztek együtt dolgoznak a huligánokkal

Szegény vásáros zsidókat fosztogatták a lengyel kampós keresztetek

Varsó, május 2. Lengyelország zsidó kiskereskedőinek központi szövetsége beadványt intézett a kormányhoz, amelyben tiltakozik a Ponzenben napról-napra élesebbé váló antiszemita gazdasági propaganda ellen.

A beadvány többek között elmondja, hogy számos huligán a krotszini országos vásár alkalmával megrohanta a zsidó vásárosokat, véresre verték őket és kifosztották árujukat. Egy zsidó küldöttséget, amely védelmet kért a rendőrségtől, a rendőrfőnök nem volt hajlandó fogadni. A rendőrök ugyanis, akiket arra kértek, hogy lépjenek közbe, kijelentették, hogy nem tartozik rájuk a zsidó vásárosok megvédése.

Hogy egy ilyen ugrás egyáltalában lehetséges, az igazolja az, mennyire hiányzik az extrém pártoknál az a szilárd alap, amely minden közösségnek a bázisa: a pártontudat, mennyire nem a meggyőződés, hanem a helyzettel való elégedetlenség és a nyomor képezik a szélsőséges pártok alapját. A nemzetiszocialista és a kommunista szavazatok emelkedése szer- ves összefüggésben van a válság erősbödésével és a munkanélküliek számának emelkedésével. A gazdasági válság ugyan- is az extrém politika konjunkturája.

Hogy a nemzetiszocializmus válságban van, annak a legeklatánsabb bizonyítéka, a Hitler-Stennes konfliktus. A parlamentből való kivonulás után rájött arra, hogy egyedül tehetetlen, jó volna tehát a parlamenti pártokhoz a kapcsolatot megtalálni. A hamburgi gyilkosság után Hindenburg kényszerre adott ki a politikai büntetett drákió megtorlására. Hitler erre csodálatosképpen egy felhívással válaszolt, amelyben kéri hívőt a szigorú legálitás megtartására. Ez lett volna tehát az első lépés az erőszaktól a törvényességhez való visszatérésre. A visszafelé vezető utat azonban a nemzetiszocialisták nagy része Stennes „roham-csapat-osztágyfőparancsnok“kal az élén, nem hajlandó megtenni. Hitler már kitörülne az erőszakosságot a program-pontjai közül, de már késő. A vihar költört. Ma már 2 nemzetiszocialista párt van Németországban, a radikális Stennes és a „mérsékelt“ Hitler.

Hermann Dezső.

Gyászistentiszteletet rendeztek Amerikában

az ötven évvel ezelőtti magindult nagy orosz pogromok emlékére

Newyork, május 2. Április 27-én Newyork számos zsidó templomában gyászistentiszteletet tartottak egy szomorú esemény emlékeztetére. Ezen a napon mult ötven esztendeje, hogy az oroszországi Jelisavethgradban megkezdődtek a pogromok, amelyeket

azután más városokban is követtek a zsidóellenes kilengések és erőszakoskodások, amelyeknek következtében a keleteurópai zsidóság tömegesen vándorolt ki Amerikába. Ekkor keletkeztek a hatalmas új zsidó centrumok az Egyesült-Államokban, ekkor teleped-

Holyagkö, hulyhomok, kevés vizelet, hulyaghurut, vesezavarok bereknél fellépnek és gyötrő kinokat okoznak. Prof. dr. Páter hulyag- és vesetejének kellő időbeni használata ezeket a zavarokat megszünteti és rövidesen megszűnnek a fájdalmak is. Itt közlünk egy hatóságilag hitelesített nyilatkozatot: „Albrechtsflor, 1927. február. Rendeltem egy nő részére Prof. dr. Páter-féle hulyag- és vesetejét, kire a tea használata csodálatos hatással volt. Évek óta vesebántalmi voltak és sem gyógyszer, sem gyógyhelyek nem használtak, baja olyan súlyos volt, hogy arca és teste feldagadt, enni, aludni, dolgozni nem tudott. Prof. dr. Páter hulyag- és veseteje megszabadította fájdalmaitól, most már fájdalommentes, enni, aludni és dolgozni tud. A nő neve M. K. itteni lakos. Dicsértessék Páter tanár a természetbúvár!“

Prof. Dr. Páter hulyag és vesetejára

a megyeszékhelyek legtöbb gyógyszerárán és drogériájában azonnal kapható, ahol nem lenne, ott a gyógyszerész kifejezett kívánságára az eredeti csomagolásu teát néhány napon belül megszerzi. Minden eredeti csomagon a „Csillag“ gyógyszerár Brasov, Hosszu uca 5. szám alatti lerakattól rendelhető. Nagyban lerakat: „Standard“ drogueria Bucuresti, I.

Vigyorra!
mert nem minden lénytelen
Sidal

tek le nagyobb tömegekben a kelet-európai zsidók Németországban, Angliában, Franciaországban, Dél-Afrikában és egyéb országokban.

A pogromokra első iditüket az adott, hogy a nihilisták megölték II. Sándor cárt. Az oroszoknak ez az uralkodója számos nagyvonalu reformot akart életbeléptetni, közöttük olyanokat is, amelyek hasznára lettek volna az oroszországi zsidóknak. A reformok során megengedték volna a zsidóknak a főiskolákban való tanulását, a zsidó akadémikusok, nagykereskedők és gyárosok pedig lakhatási engedélyt kaptak volna olyan területeken, amelyekel egyébként elzártak a zsidók elől. Amikor kinyomozták azokat a titkos szervezeteiket, amelyek a merényletet előkészítették, kiderült, hogy zsidók is voltak tagjai ezeknek a földalatti organizációknak. Az antiszemita ezt arra használták ki, hogy a zsidók összességét tegyék felelőssé a cár meggyilkolásáért. Propaganda-füzetek és erre az alkalomra kiadott újságok jelentek meg, amelyekben a zsidókat állították be gyilkosokként és felbujtókként. A pogromra való uszítás a hatóságok szemellettára történt és III. Sándor trónralépése napján 1881 április 27-én és 28-án Jelisavethgradban kiütött az első pogrom. A rákövetkező hat hónap alatt nem kevesebb, mint százhatvan pogrom zajlott le Dél-Oroszország különböző városaiban. Sok száz zsidó vesztette ekkor életét, a házők és lakások ezreit pusztították el és voltak családok, amelyeket a huligánok utolsó száll emberig kiirtottak.

A pogromok egész Európában óriási felháborodást és viharos ellenkezést váltottak ki. Nyugat-Európa és Amerika nagyobb városaiban gyűléseket tartottak, amelyekben a civilizáció nevében tiltakoztak a középkori ember-üldözések ténye ellen. Az orosz kormány ezekre a tiltakozásokra 1882 május 3-i kelettel kiadott rendeletével felelt. Ez a rendelet a zsidók jogait még jobban megszorította, úgy, hogy helyzetük szinte tarthatatlanná vált. A londoni polgárság hatalmas mitingben tiltakozott az újabb jogtalanság ellen és tiltakozását emlékirat formájában a cár elé akarta juttatni. Az írást azonban a cári kamarilla visszaküldte a lordmajor címére anélkül, hogy a levelet felbontották volna.

A pogromok nyomán indult meg a menekülésszerű kivándorlás. A zsidó tömegek tengerentúli országokba hompölyögtek, mindenekelőtt az Egyesült-Államok különböző államabiba. 1881-ben 250 ezren vándoroltak Észak-Amerikába és azóta ez a szám négy és félmillióra emelkedett. Észak-Amerika lakossága akkor 45 millió volt, most pedig a legújabb statisztika szerint 120 millió.

OLCSÓ

Gyermek-kocsik, biciklik, játékok!
Schuster Emilnél — Cluj

Vásároljunk valódi angol szövétet a legolcsóbb napi áron

Szövetvásárlás bizalom dolga!

SCHWARCZ JENŐ UTÓDÁNÁL, CLUJ

Strada Regina Maria 14.

Span tüzé arán

Cluj-Kolozs tudósítójától. egész Románi zajlott le. A enütt zárt h méltatták az utána kivonu órákig vidám időt.

Annál mozg elseje egyes k leg a kommun provokáltak.

Angliában arányu volt a donban és az csak kisebb voltak vörös kommunisták

Oroszország és a gyárakba mai ünneppan szovjetkormán vonulását szer Ma átadták főváros leguja állomását.

Németország ötközések ezut vidéken leszleg pon. München akarták zavarn tetését s közbe a rendőrséggel szétkergette a tőzterítést foga Augsburgban i betek, de siker et fenntartan tette a szocial felvonulásait. hatalmas tömeg egyetem előtt, re vörös zászl ismeretlen tett diákok megroh tüntető meneté lovasrendőrök lyozta meg.

Azibériai fél Barcelónában inszenáltak. A bákot dobtak rendőri karhat egyike felrobb sebesített. A után atakkal Számos sebesü Barcelónában a közé vegyült kö örökre. Egy re ten megszbesül dözés támadt nagyobb erőfés helyreállítani. tak kórházba. M kül folyt le a tüntetése. A m nuno is. Zamo utáni órákban f párt vezetőségé Barcelónában tódtak a kommu bontási akciói. külvárosban a kormányzósági erősített karhat

Budapesten a össze mintegy t ahol a beszédek godtan szétoszlo udvar környéké ahol a rendőrsé hogy a város fe utra hatoljon kövezet föl van elemek ezt k volna kilengése oszlatták szét a ban szintén kis a sor tüntetők en tiz embert á

A késő esti ór

Spanyol- és Lengyelországban véres össze- tűzések között, Európa többi országaiban aránylagos nyugalomban zajlott le a május 1-i munkásünnep

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A május 1-i munkásünnep egész Romániában a nyugalom jegyében zajlott le. A munkások gyüleseit mindenütt zárt helyiségekben rendezték, ahol megtartták az ünnep jelentőségét, majd utána kivonultak a zöldbe, ahol az esti órákig vidám hangulatban töltötték az időt.

Annál mozgalmasabban zajlott le május elseje egyes külföldi államokban, ahol főleg a kommunisták véres összeütközéseket provokáltak.

Angliában

Angliában minden eddigénél nagyobb arányú volt a május elsejei ünnep. Londonban és az északangliai iparvidéken csak kisebb jelentőségű összeütközések voltak vörös zászlók alatt felvonuló kommunisták és a rendőrök között.

Oroszországban

Oroszországban az ünnep két napig tart és a gyárakban nem volt munkaszünet. A mai ünnepnapon tartott díszszemlén a szovjetkormány 50 ezer vörös katona felvonulását szemlélte végig Moszkvában. Ma átadták rendeltetésének az orosz főváros legújabb nagyteljesítményű rádió állomását.

Németországban

Németországban halállal végződő össze-
ütközések ezúttal nem voltak. A Ruhr-
vidéken leszlages sztrájk volt a mai na-
pon. Münchenben a kommunisták meg-
akarták zavarni a szociáldemokraták tü-
ntetését s közben összeütközésbe kerültek
a rendőrökkel. A karhatalom erősen
szétkergette a rendbontókat és 110 letar-
toztatást fogatosítottak. Kölnben és
Augsburgban is történtek hasonló kísér-
letek, de sikerült vérontás nélkül a ren-
det fenntartani. Berlin teljesen elkülönít-
tette a szociálisták és a kommunisták
felvonulását. Mindkét párt tüntetésén
hatalmas tömegek vettek részt. A berlini
egyetem előtt, melynek ormára rövid idő-
re vörös zászlót tűztek ki, eddig még
ismeretlen tettesek, nemzeti szociálista
diákok megrohanták a szociáldemokraták
tüntető menetét. A nagyobb verekedést
lovasrendőrök közbeavatkozása akadályozta meg.

Spanyolországban

Azibériai félszigeten, Lisszabonban és
Barcelonában a kommunisták zavargás-
inszenáltak. A portugál fővárosban bom-
bákat dobtak az ellenük felvonulatot
rendőri karhatalom soraiba. A bombák
egyike felrobbant s négy rendőrt meg-
sebesített. A karhatalom gépfegyvertűz
után atakkal verte szét a rendbontókat.
Számos sebesült maradt a küzdőtéren.
Barcelonában a tüntető munkanélküliek
közé vegyült kommunisták rálöttek a rend-
őrökre. Egy rendőr életét veszítette, ket-
ten megsebesültek. Erre általános lövöl-
dőzés támadt s a rendet csak a leg-
nagyobb erőfeszítésekkel lehetett újra
helyreállítani. Husz sebesültet szállítottak
kórházba. Madridban rendbontás nél-
kül folyt le a szociáldemokraták tömeg-
tüntetése. A menetben részt vett Una-
muno is. Zamorra miniszterelnök a dél-
utáni órákban fogadta a szociáldemokrata
párt vezetését.

Barcelonában az éj folyamán folyta-
tották a kommunisták tüntetési és rend-
bontási akciót. Több élelmiszerüzletet a
külvárosban a csöcselék kifosztott. A
kormányzósági palota előterét meg-
erősített karhatalom őrzi.

Magyarországon

Budapesten a Millenáris-pályán gyűlt
össze mintegy tízezer főnyi munkástömeg,
ahol a beszédek meghallgatása után nyu-
godtan szétoszlottak. Csak a Keleti pályá-
dváros környékén történt kisebb incidens,
ahol a rendőrség megakartta akadályozni,
hogy a város felé özönlő tömeg a Rákóczi
utra hatoljon be, mert ezen az uton a
kövezet föl van bontva és szélsőséges
elemek ezt könnyen fölhasználhatták
volna kilengésekre. Itt lovasrendőrök
szlakták szét a tömeget. A Bethlen uccá-
ban szintén kisebb összeütközésre került
a sor tüntetők és rendőrök között. Össze-
sen tíz embert állítottak elő.

Franciaországban

A késő esti órákig beérkezett jelentések

szerint május elseje Franciaországban
jelentősebb incidens nélkül telt el. Az
északi iparvidéken a munkásság nagyobb
százaléka nem állott munkába, míg délen
a nemdolgozók száma kevesebb volt.
Párizsban izgató tartalmu röpecdulák
miatt 40 embert vettek őrizetbe és a
kommunisták lapját, a Humanitét elkoboz-

ták s államellenes izgatás miatt eljárás
indult ellene.

Lengyelországban

Varsóban kommunisták és rendőrök
összeütközésénél 1 rendőr és 7 kommu-
nista sebesült meg s Ledzban a karhata-
lom védekező sortűzében 2 kommunistá
életét veszítette s többen megsebesültek.

Antiszemita zavargások Párizs zsidó negyedében

Számos sebesült, tíz letartóztatás

Párizs, május 2. Vasárnap Párizs zsidó
negyedében, a Rue de Templeben és an-
nak mellékúcaiban ismét antiszemita za-
vargások zajlottak le.

Körülbelül 30-40 camelots du Roi-ból
álló csoport szidalmazva a zsidókat vo-
nult fel az uccán és amikor egy kávéház
elé értek, a vezetőjük azt követelte a ká-
véstől, hogy zavarja ki a helyiségből a

zsidókat. A kávéház azonban nem volt haj-
landó a kívánságnak eleget tenni, mire
az ifjak bevonultak és agresszív módon
viselkedtek. A vendégek felszólították
őket a helyiség elhagyására és amikor a
tüntetők egyike a felszólításra botjával
végigvágott az egyik vendégen, a zsidók
felugráltak és ki akarták tuskolni a kel-

lemetlen látogatókat. Nagy, félóra hosszat
tartó verekedés támadt, amelynek során
mindkét részről számosan megsebesültek.
Egy nagyobb rendőrszámogatást végül rendet
csinált és mindkét részről tíz embert letar-
toztatott. Többeket, köztük rend-
őröket is, beszállították a sebészeti klini-
kára.

A jövő héten visszaadják a kolozsvári italmérési engedélyeket, de csak az adóhátralékok rendezése után

Muresan szeszifőnök nyilatkozata. A pénzügyigazgatóság az egyes adóhivatalokhoz
adja ki az engedélyeket, amelyeket csak azoknak adnak ki, akik adójukat rendezték

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Részletesen be-
számozott az Uj Kelet arról, hogy a
Madgearu féle szeszitörvény intézkedé-
sei következtében a fűszerkereskedők
és kocsmárosok engedélyt bevonták
és azokat a törvény paragrafusainak
megfelelően módosították. Az engedé-
lyek bevonása, tekintve az italmérők
nagy számát, érthető aggodalmakra
adott okot országgszerte, hisz az enge-
délyek bevonása csak Kolozsvár terü-
letén közel 500 család egzisztenciáját
veszélyezteteti. Szó volt arról, hogy az
engedélyeket kicserélik és az eddigi
nyomatványok helyett olyan engedé-
lyeket adnak ki, amelyek a törvény
paragrafusaihoz meghatározott 15 féle
italmérési jog egyikére jogosítja fel
tulajdonosát. Miután az új törvény
egészen aprólékos követeléseket állít

fel az italméréseket illetően, amelyek
egyrészt nehéz feladat elé állították
volna az italmérőket, másrészt pedig
alkalmat adhatott a kincstári közegek-
nek arra, hogy jelentéktelen előírás-
beli eltérések miatt vexálják a keres-
kedőket és kocsmárosokat. A kolozs-
vári pénzügyigazgatóság szeszosztá-
lyának vezetője, Muresan irodafőnök,
olyanképpen oldotta meg a kérdést,
hogy

*a régi engedélyeket felülvizsgálta
és felülbélyegzés után ismét kiadja
tulajdonosainak.*

Ezzel a szeszitörvényben előírt ren-
delkezéseket egyelőre elkerülik, a tör-
vény végrehajtási utasítása amugysem
jelent még meg, — hanem lehetőleg
összhangba hozza a törvény előírásait
a régi italmérési jogokkal.

Az engedélyeket felülbélyegzik és a
felülbélyegzés szövege szerint ezzel az
italmérési jogot az 1930-as Madgearu-
féle szeszitörvény paragrafusai szerint
is elismerik. Az engedélyek felülbé-
lyegzését a pénzügyigazgatóságnál
szombaton be is fejezték és a jövő hé-
ten kezdik meg a szétosztásukat a tu-
lajdonosok között.

Muresan szeszifőnök munkatársunk-
nak a következőket mondotta az ital-
mérési engedélyek visszaadásáról:

— Az engedélyek szétosztása hétfőn
vagy kedén megtörténik már az egyes
adóhivataloknál. A pénzügyigazgatóság
ugyanis úgy intézkedett hogy

*csak azoknak az italmérőknek adja
ki az engedélyeket, akik adójukat
befizették.*

Ezek szerint az egyes adóhivatalok
fogják meghatározni azt, hogy mikor
adják ki a bekért engedélyeket tulaj-
donosaiknak.

Ez az intézkedés természetesen szin-
tén érzékenyen érinti a kocsmáros-
kat és kereskedőket, akik amugyis ne-
hezen fizetik adóhátralékaikat. Két-
ségtelen azonban, hogy az engedély
visszaadása megnyugtatója az italmé-
rőket, akik már három hónapja mér-
ték az italt anélkül, hogy italmérési
engedélyeik birtokában lettek volna.

— Felmentették a gyermekelhajtással
vádolt budapesti nőorvost. Budapestről
jelentik: Horváth Ernő dr. nőorvost, aki-
nek rendelőjében hónapokkal ezelőtt hol-
tan találtak a mentők Cholnoky Márka
tiszttviselőt, a bíróság felmentette a
gondatlanságból okozott emberölés vádja
alól. Az ítélet indokolása szerint a meg-
vádolt csak orvosi kötelességét teljesít-
tette, amikor segélyben részesítette a
páciensét, kinek halála az ő terhére nem
írható.

A Vendéglősök Országos
Szövetségével létesített
megállapodás szerint

**Egy pohár rendes
világos
sör 8 Lej**

olcsó textiláruház új árai
a „Milyen legyen az otthonom“ kiállítás tartama alatt
1931 április 30-tól, 1931 május 10-ig

Fehérnemű batiszt minden színben	13	lejmétere
Mintás ruha crepp	16	" "
Szintartó vollok	20	" "
Fehérnemű vászon	18	" "
Ágynemű vászon	33, 39	" "
Damast, 90 cm széles, ágyneműnek	45	" "
Mintás mőselyem	38	" "
Ivette selyem maradékok	60	" "
Tiszta gyapjú női ruhaszövet	120, 135	" "
Garnitúra, 1 abrosz 6 szalvétával	128	" "
Frottír törülköző	28	" "

Női ruhaselymek óriási választékban

CLUJ, Strada General Neculcea (volt Korniss ucca) 1.

Bejárat a kapu alatt!

biciklik, játékok!
Művelésnél — Cluj

ga!

CLUJ

Csak a nemzeti parasztpárt ment nyílt ellenzékbe a Jorga-kormányral szemben

MANIU: Ez a kormány a diktatura jegyében áll

Maniu és Mihalache szenzációs kijelentései a nemzeti parasztpárti parlamenterek bucsu tanácskozásán. „Jorga állandóan változtatja véleményeit, a közvélemény éppen ezért nem is állhat a háta mögött“

Bucuresti-Bukarest, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától). Minden jel arra mutat, hogy a parlament feloszlásával egy rendkívül éles politikai küzdelem veszi kezdetét. A nemzeti parasztpárt a leglátványosabb ellenzéki álláspontot foglalta el a kormánnyal szemben a parlament feloszlása miatt, amelynek módja egyébként sem találkozott a demokratikus sajtó helyeslésével. A nemzeti parasztpárt közvetlenül a parlament csütörtök délutáni ülése után értekezletet tartott, amelyen Maniu Gyula hatalmas exorzéban ismertette a politikai helyzetet. Maniu beszédét, amelyet politikai körökben rendkívül élénken kommentálnak — alább ismertetjük:

Maniu leleplezései Jorga szándékairól

— Öfelsége akaratából a politikai harcok korszakán megyünk keresztül. Meg kell szervezni a választási küzdelmet, hogy bebizonyítsuk, hogy a közvélemény rendületlenül a nemzeti parasztpárt mögött áll. Néhány nappal ezelőtt Jorga felkeresett és közölte velem, hogy

össze fogja hívni a parlamentet, kifejti programját, kikéri efelől a parlament véleményét s ha bizalmat szavazunk neki, együttműködik velünk, ha nem, feloszlítja a parlamentet.

Jorga csakugyan kifejtette programját, de egy furcsa szeszély folytán nem voltak abban a helyzetben, hogy a program fölött nyilatkozhattunk volna, sem pedig, hogy válaszolhattunk volna a programnyilatkozatban foglalt néhány sértő megállapításra.

Jorga megbukott a parlament előtt

— Mi sem lett volna természetesebb, minthogy Jorga meghallgassa a politikai pártok véleményét programjáról s hogy nagy tehetséggel megvédje álláspontját. Ő azonban megfutott a parlament előtt, nyilván, mert érezte, hogy állításai alapvetően és azokat még a tehetséggel sem lehet megvédeni. A Jorga-kormány azzal a gondolatlallal alakult meg, hogy feloszlassa a parlamentet. Ez volt kezdettől fogva Jorga és Argetoianu politikája. Jorga vállalkozott arra, amire Titulescu nem akart vállalkozni,

ezért bevett kormányába néhány személyt, akik minden skrupulus nélkül hajlandók voltak egy feloszlást, mint bizonyos választási metódusok felelősségét vállalni.

— A feloszlás aktusa: királyi aktus, amely alkotmányos jogokra támaszkodik. Amikor azonban a feloszlást bíráljuk, a kormánnyal szemben élünk a kritika jogával, minthogy ez egyedül felelős az uralkodó állampolitikai ténykedéséért. Szavaink tehát nem öfelségére, hanem tanácsosaira vonatkoznak.

Hamis a feloszlás indokolása

— Jorga maga is érezte a feloszlásnál eljárásának hibáit és ezt azzal igyekezett megindokolni, hogy mi nem fogadtuk el az együttműködésre vonatkozó javaslatát. Ez a vád teljesen igazságtalanul ér bennünket, miután Jorga nem ajánlott fel nekünk semmit. Ellenkezőleg Jorga, midőn meglátogatott, azt mondta, hogy

nem kér semmit, nem kínál semmit és nem javasol semmit.

Erről kommunikét is tettünk közzé a sajtóban és Jorga nem cáfolta meg. A feloszlás indokolása tehát hamis és csodálok, hogy Jorga ezt szemelől tévesztette. Hiszem, hogy a multtal kapcsolatosan szerencsésebben írja a történelmet, mint ahogyan csinálja. . .

„Pártérdekeket meghaladó módon udvariasak voltunk“

— Azt is mondta Jorga, hogy mi ellenséges magatartást mutattunk vele szemben. Ez nem igaz. Ellenkezőleg: kommunikét tettünk közzé, amelyben a pártérdekeket meghaladó módon udvariasak voltunk. Ő azonban hajszát kezdett bizonyos fripturisták után, liberális és averescanusi metódusok szerint.

Mi kizártuk a fripturistákat, mert nem tűrhettük meg őket továbbra is a pártban.

És itt hálánkat és elismerésünket fejezem ki Camarasescuval s Tileával szemben, akik kitűnő összeköttetések ellenére is vonatkoztak megszólalni a pécenyét.

„Ez a kormány a diktatura jegyében áll“

— És ha így van: miért mondja Jorga, hogy visszautasítottuk valamelyes javaslatát, vagy hogy ellenséges magatartást tanúsítottunk vele szemben? Ezt a kijelentést nyilván sokrétű elfoglaltságának kell tulajdonítanom: miniszterelnök, két minisztériuma van, két katedrája stb. Emiatt aztán nem tudja lerögzíteni emlékezetét olyan apró dolgokra, mint aminő például az, hogy a nemzeti parasztpárt felajánlta neki a kollaborációt, vagy sem.

— Programnyilatkozatában mondott azonban Jorga olyan dolgokat is, amelyek valóságos merényletet képeznek a parlament és a parlamentárizmus ellen. Szomorú elégtétellel kell látnom, hogy jóslataim beteljesednek: ez a kormány a diktatura jegyében áll. Jorga azt mondta, hogy meg fogja szorítani a parlament jogait a korona jogainak védelmében. Ezzel elárulta szándékát és egyúttal valótlanságot is állított. Hogy mi kisebbítettük volna a korona jogait? Mi, akik az összes parlamentekben védjük a korona, a királyi család és uralkodónk örökös jogait, mi

Az első célzás Manoilescu üzleteiről

— Jorga szigorú intézkedéseket helyeztél kilátásba azok ellen, akik hozzányultak a közpénzhez. Beszédének idevonatkozó részében éreznem engedte, hogy ez a dolog ellenünk irányul. Tiltakozom ezen rágalom ellen.

Mihalache: Talán arról a miniszter-ről beszélt, aki ma nem jelent meg a parlament ülésén... (Mihalache itt Manoilescu célzott.)

Maniu: Mi tapsoltunk ennek a kijelentésnek, mert követeljük, hogy mindenkinek a vagyonát vegyék revízió alá. Éppen ma akartam parlamenti iniciatívából betervezni egy ilyen-eltelvi törvényjavaslatot. Javasoltam volna a kormánynak, hogy szavaztassa meg ezt a javaslatot az általa kívánt összes megszigorításokkal. Ez a javaslat egyébként készen volt még abban az időben, midőn hatalmon voltunk, de nem tudtuk betervezni egyik miniszterünkkel történt konfliktus miatt, aki a jelenlegi kormánynak is tagja. Eszközt akartunk a kormány kezébe adni, akár ellenünk is, ha ilyen esetek előfordultak volna a nemzeti parasztpárt soraiban, ami teljesen ki volt zárva. Elhatároztuk azt is, hogy kérjük a sürgősséget a Mirto által betervezett választójogi reformra. Mi készen állunk arra, hogy ezzel a kormánnyal együtt működünk az ország érdekében és a mi állami közeletünk purifikálása érdekében. Jött azonban a feloszlás és mi mindebből semmit sem tudunk megvalósítani. Mindenestre parlamenti ellenőrzést gyakoroltunk volna a kormány magatartása fölött, különösen ami a két, politikailag „szines“ minisztert illeti (Argetoianu és Manoilescu), akiknek politikai multja egyenesen provokálta a bizalmatlanságot.

Mit tett a nemzeti parasztpárti kormány

Maniu ezután szembeállított Jorga ígéreteit a nemzeti parasztpárt konkrét megvalósításával. Rámutatott arra a harcra, amelyet a nemzeti parasztpárt a liberális mindenhatóság megdöntéséért folytatott.

akik a dinasztikus restauráció parlamentje voltunk, csökkentettük volna ezeket a jogokat? Ezen állítás ellen tiltakozom. Felszólítom Iorgát, hogy bizonyítsa be állításait.

Maniu a közigazgatási reformról

— Lehetetlen Iorga összevont elvételezéseit analizis alá venni. Azt mondotta például Iorga, hogy módosítani akarja a közigazgatási törvényt és megcsontítani az általunk megvalósított helyi autonómiát. Azt hiszem, hogy egyik legnagyobb alkotásunk a közigazgatási reform, amelynek a legnagyobb sikere volt. Nem hiszem, hogy a kormány merészkedni fog a decentralizáció kincséhez hozzányulni, mert ebben az esetben az egész ország visszautasítaná azt, hogy beküldje képviselőit a parlamentbe. Iorga meg akarja változtatni a mi törvényeinket, új törvényeket akar hozni, bár nekem személyesen azt mondotta, hogy nem fog új törvényekkel előjönni. Sajnos Iorga állandóan változtatja véleményét és emiatt nem is csatlakozott hozzá a közvélemény. Iorga nem a közvélemény óhaja, hanem az uralkodó alkotmányos jogai alapján kapta meg a hatalmat. Bizonyos, hogy az ország nem fog egy olyan ember mellé állni, aki folyton változtatja véleményét és akinek politikai tevékenysége sem előrelátásról, sem a nagy államproblémák komoly megfontolásáról nem tanuskodik.

18 milliárd lej deficitet talált a nemzeti parasztpárt, a lej az összeomlás küszöbén állott. A Banca Nationala nyolcmilliárdot költött el, hogy a lej árfolyamát fenn tudja tartani. A nemzeti parasztpárt rendet teremtett a közigazgatásban, 16-ról 10-re szállította le a miniszterek számát. Stabilizálta a lejt, két kölcseint kötött, megszervezte modern alapon a hadsereget, megszavazta a kamattörvényt, az ostromállapotot és a cenzurát megszüntette és a szabadválasztások révén megteremtette az igazi parlamentárizmust. A mi parlamentünk végül odaültette az uralkodót arra a helyre, amely neki jogszerűt kijár. Ezek elévülhetetlen történelmi tények. Mit érnek Jorga ígéretei egyes kiváló munkatársaival, akiket nem ismerünk eléggé s más munkatársakkal, akiket igen is jól ismerünk.

— Mi kritizáljuk öfelsége tanácsnokait, de hódolattal hajolunk meg az uralkodó határozata előtt. A mi pártunk nem úgy viselkedik, mint a többi pártok, amelyek midőn az uralkodói jóakarát sugarai rájuk sütnék, egészen a hízélgésig dinasztikusak s midőn ezek a sugarak elfordulnak tőlük, akkor fenyegetnek. Jóban és rosszban egyaránt becsületes hívei vagyunk az uralkodónak és a nemzetnek.

Szabadválasztást kér Maniu

A továbbiakban Maniu rámutatott a választási propaganda szükségességére és követelte, hogy a kormány tegye szabaddá a választási propagandát és szabadválasztások biztosításával tegye lehetővé a nemzet akaratának szabad megnyilatkozását.

Végül köszönetét fejezte ki Pop-Csicsó István és Bratu, a kamara és szenátus volt elnökeinek, ugyancsak köszönetét fejezte ki a nemzeti parasztpárti kormányok tagjainkra is.

„Harcba indulunk“ — mondja Mihalache

Mihalache szólalt fel ezután és a nemzeti parasztpárt nevében köszönetét fejezte ki Maniunak és Mironescunak a kormány irányításáért.

— Harcba indulunk — mondotta Mihalache — az Argetoianu-Jorga-kormány és a régi politikai ellenfeleink ellen. Egy dolgot meg kell állapítani: a jelenlegi kormány nem öfelsége sze-

NE KIVÁNJÁ INGYEN A LAPOT,

mert nekünk is pénzbe kerül

Sürgösen küldje be előfizetési hátalékát az „UJ KELET“-nek

mélyes kormánya, hanem olyan, mint minden más kormány. Éppen ezért nyugodtan megbuktathatjuk a választán.

Ugy értesülök, hogy a jelenlegi kormány emberei azzal igyekeznek hangulatot teremteni, hogy öfelsége kormányának nevezik magukat. Ez valóságos büntény. Jorgának és Argetoianunak nem áll jogában öfelsége nevével és presztizsével visszaélni. A mai kormány csak ideiglenesnek tekinthető és már csak azért sem életképes, mert kétféle. Jorgának megvan az a mentsége, hogy jóhiszemű, Argetoianu azonban a leggerfidebb rosszhiszeműség fűti. Ő ma jó királypárti, de holnap éppen lehet jó köztársasági, holnapután pedig jó kommunista. Ha küzdeni fogunk, én hiszem, hogy a jövő parlament ugyan csak a mi parlamentünk lesz.

Ugy Maniu, mint Mihalache meglehetősen éles tónust használtak a Jorga-kormánnyal szemben, amiből nyilvánvalóan kiténik, hogy a jelenlegi kormány tulajdonképpen ellenzékét a nemzeti parasztpárt képezi. A liberálisok és a georgisták egyaránt igen jóindulatú magatartást tanúsítanak a kormánnyal szemben, amelyet minden valószínűség szerint a parlamentben is támogatni fognak.

Jorga kacag

Bucuresti-Bukarest, május 2. A parlament feloszlását kimondó ülés után az újságírók felkeresték lakásán Iorgát, aki igen kedélyesen elbeszélgetett a sajtó képviselőivel. Egyik újságíró gratulált Iorgának a délutáni „rendezvényért“. Iorga hangosan felkacagva a következőket válaszolta:

— Ha valaki azt hitte, hogy én belementem volna ebbe a dologba anélkül, hogy zsebemben lett volna a feloszlató végzés, nagyon naiv ember kellett, hogy legyen.

A demokratikus sajtó támadja a kormányt

Bukarest, május 2. Az ellenzéki lapok nagy örömmel veszik tudomásul a parlament feloszlását, a demokratikus sajtó azonban, élén az Adeverulal, bírálja a kormány eljárását. Az Adeverul szerint sokkal tisztességebb lett volna a feloszlató végzést a Monitorul Oficialban közzétenni. Az a metódus, amelyet a jelenlegi kormánnyal szemben használtak, páratlanul áll az ország történetében. A lap kifogásolja, hogy nem adták meg a szót az ellenzék képviselőinek, hogy ezek elmondhassák véleményüket a Jorga-kormány programjáról. Ugyancsak érthetetlennek tartja a program ama passzust, amely a „koronának jogaiba való visszahelyezéséről“ beszél. Követeli, hogy Iorga magyarázza meg ezt a szibillikus kijelentést.

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regénye
Ara 100 lej és portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYABAN

Feketes

Vihar

Cluj-Kolozsv tudósítójától). Feketeszeszfron szeszraktant botrány politikai krízis kormányválságtéréről is elvőügét. Pedig erokát megelő egyenlő, mert nagy eseménye csán ismét a rkozni a feketesletesen gigantielnök a kamaradázabb küzdeléttől független óta várnak a hullani egy fejnyes tudásu és hitikus patinájgyanu árnyék volna. . .

Amnak

Aztán lassan politikusról az e kor mindenkiné nagy „titok“, ha szeszgyár az alólan, a becsületkushoz is megtal. Az az ember, akibukaresti sajtótetsző hírek látn mint Teianu voakit még a közé szággyülési képv

Teianu közvetl minisztériumi v letartóztatása ut azzal az indokolá a feketeszszpan réért történik. Ez tünést keltett aki a politikai működ szesz miatt. M nem áll egyedül a netében. Annakid hogy a feketeszrepe van abban. mánynak idő elő ország érelől. De nem jelentett sol bukás előtt néhár

Huszon

Ami a visszavo a sokkal jelenté maga a visszavon ban nyakig benne gálatban. Néhány jutott a vizsgálat. ség házkutatást n sán. A házkutatás várgott ki semmi tőleg, de valami szimatoló újságíró a valami pedig töb

a Teianu lakásá alkalmával a W mondd: husz

találtak az ügyész Egy

Elképzelhető a berek meglepetésé olyan fantasztik magánlakás Wertlyen nagysága öss még sok ember lak ban. Vannak jólme lyek örvendenének millió állhatna ren nu volt pénzügyi éves működése utá halmozódhatott f ban. Ugyanakkor, n len egy pénzügyi ennyi pénz egyszer Soha sincs. A

Feketeszesügyben házkutatást tartottak Teianu volt államtitkár lakásán

Huszonkét millió lej készpénzt találtak Teianu volt államtitkár wertheimkasszájában az ilfovi ügyészség emberei

A tábla elrendelte Tanasescu és Bálint újabb harmincnapos vizsgálati fogságát. Ismét elrendelték a bűnügyi zárlatot a Blumenfeld és Simon szeszraktár ellen

Vihar előtti csönd honol a feketeszeszfronton

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától). Hetek óta esend van a feketeszeszfronton. A Blumenfeld és Simon szeszraktárral kapcsolatban kibombant botrány óta semmi sem történt és a politikai krízis, valamint az ezt követő kormányválság az érdeklődés homlokteréről is elvonta a feketeszeszpanama ügyét. Pedig ez a csend csak a nagy viharokat megelőző félelmetes csenddel egyenlő, mert a kulisszák mögött újabb nagy események forrnak, amelyeknek kapcsán ismét a nyilvánosság elé fog bontakozni a feketeszeszpanama a maga szédületesen gigantikus méreteivel. A miniszterelnök a kamarában is bejelentette a legadázabb küzdelmet a feketeszesz ellen. De ettől függetlenül: Bukarestben már napok óta várnak a nagy szenzációra. Le fog hullani egy fej, amelynek tulajdonosa éveken keresztül viselhetett magán a főlényes tudású és előkelő állásban levő politikus patináját, anélkül, hogy még a gyanu árnyéka is hozzáférkezhetett volna...

Amikor a politikusról suttognak

Aztán lassan-lassan suttogni kezdtek a politikusról az emberek. Különösen, amikor mindenkinek tudomására jutott az a nagy „titok”, hogy az egyik nagyvárosi szeszgyár az al caponei méretekhez hasonlóan, a becsületesnevű és előkelő politikushoz is megtalálta az összeköttetéseket. Az az ember, akivel kapcsolatban ma a bukaresti sajtóban szinte fantasztikusnak tetsző hírek látnak napvilágot, nem más, mint Teianu volt pénzügyi államtitkár, akit még a közelmúltban Nagyvárad szággyűlési képviselőjévé választották.

...és amikor lemond...

Teianu közvetlenül Tanasescu pénzügyminiszteriumi vezérfelügyelő kolozsvári letartóztatása után lemondott állásáról, azzal az indoklással, hogy ez a lemondás a feketeszeszpanama vizsgálatának sikeréért történik. Ez a nyilatkozat óriási fel-tűnést keltett akkor. Teianu visszavonult a politikai működésétől — éppen a feketeszesz miatt. Megjegyzendő, hogy ezzel nem áll egyedül a legutóbbi bukások történetében. Annakidején hirt adtunk arról is, hogy a feketeszesznek jelentékeny szerepe van abban, hogy a Mironescu-kormányának idő előtt kellett eltávoznia az ország éléről. De Teianu számára ez már nem jelentett sokat: ő már a kormánybukás előtt néhány héttel visszavonult...

Huszonkétmillió a kasszában

Ami a visszavonulás után következett, az sokkal jelentékenyebb esemény, mint maga a visszavonulás. Teianu e pillanatban nyakig benne van a feketeszeszvizsgálatban. Néhány nappal ezelőtt odáig jutott a vizsgálat, hogy az ilfovi ügyészség házkutatást rendelt el Teianu lakásán. A házkutatás eredményéről nem szivárgott ki semmi Teianu bűnösségét illetően, de valami mégis a mindent kiszimatoló újságírók tudomására jutott. Ez a valami pedig több mint érdekes:

Teianu lakásán történt házkutatás alkalmával a Wertheim-kasszában 22 millió lejt találtak az ügyészség közegei...

Egy kis összehasonlítás...

Elképzelhető a vizsgálatot vezető emberek meglepetése. A huszonkétmillió olyan fantasztikus nagy összeg egy magánlakás Wertheim-kasszájában, amelyen nagysága összeget aligha találnak még sok ember lakásán ebben az országban. Vannak jólmenő pénzintézetek, amelyek örvidenek, ha egyösszegeben 22 millió állhatna rendelkezésükre. És Teianu volt pénzügyi államtitkárnak másfél-éves működése után ez a hatalmas összeg halmozódhatott fel a Wertheim-kasszában. Ugyanakkor, midőn az ország egyetlen egy pénzügyigazgatóságánál nincs ennyi pénz egyszerre.

Soha sincs. A pénzügyigazgatóságok

sovány milliócsokról kapnak kiutalásokat a Banca Nationalától és ezekből a sovány kiutalásokból kell fizetniük elmaradt tisztviselői fizetéseket, elmaradt nyugdíjakat, szóval mindent.

Huszonkétmillió olykor még az államkasszában sincs.

Hogy ne is beszéljünk például Kolozsvár városáról, amely mégis csak százezer ember befizetéseit könyveli el... A városi pénztárban talán még nem is volt együtt huszonkétmillió. A városi költségvetés együtödése...

A házkutatás után egyelőre nem következett semmi. Csak éppen a Teianu államtitkár lakásán található huszonkétmillió került nyilvánosságra. Ez is elég. Mert most csend van... Olyan, amely a nagy viharokat szokta megelőzni...

Jelentések a kolozsvári frontról

Ez egyébként az impresszió a kolozsvári vizsgálat csöndjéről is. Itt sem történik hetek óta semmi. A tábla vádtaácsa

szombaton jogerősen megerősítette a harmincnapos vizsgálati fogságot Tanasescu és Bálint ellen. A vizsgálat még mindig körülöttük folyik: Tanasescu, Bálint és Kun Andor körül szövődik a feketeszeszpanama bűnösei ellen a háló. Dunca vizsgálóbíró most is egész nap a feketeszesz ügyében folytat kihallgatásokat. Pedig maga a szeszpiac már nem termel szenzációkat. Ma már aligha érhetnek tetten szeszgyárat feketeszesztermelésen. A feketeszeszgyárak lassan-lassan leállították üzemüket. Szép sorjában eladásra kerülnek a hizómárhák is és a raktárokban levő legális szesz uralma következik. Legális szesz sok-sok vagon áru áll raktáron minden szeszgyárban.

A szeszgyárosok a szesz törvény módosítását, vagy a szesz monopólium megvalósítását várják az új kormánytól. Hogy vége legyen a feketeszesznek mindörökké. Az igazságszolgáltatási fórumok azonban másként gondolkoznak. Ugy gondolják, hogy előbb lakojanak a bűnösök. Elsősorban a bűnös tisztviselők.

A király látogatása Temesváron

Óriási tömegek gyűltek egybe II. Károly fogadtatására. Jorga és a temesvári diák otthon

Timisoara-Temesvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától). Szombaton délelőtt a király különvonaton a temesvári lakosság óriási ünneplése közepette berobogott a józsefvárosi állomásra. A királyi vonat előtt fél órával a Szimplon vonattal érkezett Temesvárra Jorga miniszterelnök, Jonescu földművelésügyi miniszter és Hieseviciu udvari marsall társaságában. A miniszterelnököt elsőnek Marinescu tartományi igazgatósági államtitkár üdvözölte. Az üdvözlések után Jorga elhelyezkedett a királyt váró közönség élén. A királyi különvonat a katonazenekar hangjai mellett lobogott be az állomásra. Előbb a miniszterelnök fogadta üdvözlő szavakkal az uralkodót, majd dr. Balta temesvári polgármester nyújtotta át Öfelségének a szokásos söt és kenyeret.

Ezután megindult a királyi menet a város főutvonalán át. Temesvárra a királyi takarékosági szempontból, nem engedélyezte a királyi fogat és az udvari testőrség Temesvárra szállítását és így Öfelsége autóbá ülve tette meg az utat. A díszmenet a Józsefvároson és a belvárosi utvonalon át a gyárvárosi gör. keleti templomig vezetett. A hat kilométeres utszakaszon a Temesvárra összpontosított katonaság állott sorfalat. A kordon mögött tizezrekre menő tömeg szorongott. A vidékről, messzebb eső falvakról is, hatalmas tömegek gyűltek egybe a királyi látogatás napjára. Amerre a királyi autó elvonult, egetverő éljénzés ünnepelte a királyt, aki mosolyogva intezett jobbra-balra.

A gyárvárosi templomban ünnepi Isten-tiszteleten vett részt az uralkodó, majd délután a temesvári tüzértisztek által rendezett löversenyt nézte végig. Ezután Jorga társaságában Öfelsége meglátogatta a város nevezetesebb épületeit, a politechnikát és a diákotthont. Mikor a diákotthont meglátogatta, Jorga a következőket mondotta: — Jártam már Amerikában, jártam Németországban, Franciaországban, szó-

val bejártam az egész ugynevezett művelt nyugatot, de még sehol nem láttam ilyen pazar fényűzéssel berendezett diákotthont. Nem csodálom, ha az országnak hat milliárdos deficitje van.

Jorga szavai érthetően kellemetlenül érintették a főiskola igazgatóságát, mely

fényesre pucóváltatta az egész épületet, hogy a királynak tetszen.

A király este résztvett a tiszteletére adott banketten és különvonatjának hálókocsijában töltötte az éjszakát. A mai program este 7-ig tart, amikor is a király visszautazik a fővárosba.

Franciaországgal, Németországgal és Csehszlovákiával is felvette a telefonösszeköttetést Románia

Kisenevvel és Csernoviccal azonban még mindig nem lehet beszélni Kolozsvárról

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától). Május 1-től kezdve a romániai telefonhálózat csaknem teljesen belesz kapcsolva a nyugati nagy telefonhálózatba. Romániából eddig csak Magyarországra, Ausztriába és Svájcba lehetett telefonon beszélni. Május 1-től kezdve bekapcsolták Romániát a franciaországi, németországi és csehszlovákiai telefonforgalomba is. Ma már tehát Románia bármely városából beszélni lehet a fentemlített országok bármely városával.

Kétségtelen, hogy a posta hasznos szol-

gálatot tesz, amikor Romániát bekapcsolja a nagy nemzetközi telefonforgalomba, de még hasznosabb szolgálatot tenne, ha előbb végre már használható állapotba hozná a romániai telefonhálózatot. Nagyon szép dolog az, hogy Párizssal tudunk beszélni Kolozsvárral, de még sebb volna, ha Bukaresttel lehetne teljesen zavartalanul beszélni. Nem is szólva arról, hogy Csernoviccal és Kisenevvel egyáltalában nem tud Kolozsvár kapcsolatát kapni.

Kolozsvári Mentők 12. osztályu készpénzsorsjátéka

Első osztály huzása 1931. JULIUS 5-én a kolozsvári Városházán. Nyeremények kifizetését az ALBINA BANK garantálja. Főnyeremény egy millió lej. Össznyeremények végösszege négy millió lej. Minden sorsjegy 12 osztályon keresztül játszik. Sorsjegyek ára: Egész sorsjegy 100 lej, fél sorsjegy 50 lej. Postai rendelések: Egész sorsjegy 117 lej, fél sorsjegy 67 lej beküldése ellenében, vagy utánvét-tel rendelhető. Központi sorsjegyiroda, Cluj, Strada Memorandului No. 16.

MILYEN

Ne vásároljon sehol semmit, mielőtt meg nem nézte a vármegyeházán a reggel 9-től este 9-ig szünet nélkül nyitva levő

legyen az otthonom? Kiállításunkat. Csodás szőnyegek, butorok, függönyök, csipkék, rádiók, aranyhalak, edények, mosógép, kertibutorok, csillárok, festmények, porcellánok.

1931 május 9-től 25-ig

Egyetemes és Nemzetközi

Az 1930 évi párizsi vásáron 34 nemzet több mint 7600 kiállítóval vett részt, rizsi kiállítás hatalmas (40 hektáros) amely teljes egészében elfoglalta a páparkját.

A vásárigazolvány birtokában levő kereskedők és iparosok nagy vasuti kedvezményben részesülnek.

Párizsi Vásár

Ujra Blumenfeld és Simon

A kolozsvári piacon csak még egy ujság van. A Blumenfeld és Simon-cég bűnügyi zárlatát újból elrendelte a miniszterium, és félmillió pénzbüntetést. A cég most a mert jóváhagyta a raktárra kiszabott 2 törvénytörvényekhez fordul a fellebbezéssel.

Egyelőre csak ennyi. A feketeszeszfronton most minden csöndes, de félelmetesen csöndes...

(— lay).

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Továbbra is felhős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős időjárás várható hőmérséklet emelkedéssel és hajlammal helyi zivatar-képződésre. A hőmérséklet Budapesten ma délben 19° Celsius.

— A KALAP-KIRÁLY-cég tisztelettel értesíti t. vevőközönségét, hogy május hó folyamán nagy tavaszi vásárt rendez a lehető legmélyebbre leszállított árak mellett. A cég ezen rendkívül olcsó vásárt fennállásának 25 éves évfordulója alkalmával rendezi. A KALAP-KIRÁLY csak az elismerten legjobb cikkeket tartja raktáron és most alkalma lesz ezeket rendkívül olcsó árakban beszerezni. Figyelje meg a KALAP-KIRÁLY árait és győződjék meg személyesen hirdetésem valódiságáról.

— Megnyitották a konstantinápoly-berlini légi vonalat. Londonból jelentik: A konstantinápoly-berlini légi vonal megnyitása ma végbement. A Konstantinápolyból elsőnek indult gép Szófia repülőterén leszállt, ahol ünnepélyesen fogadták. A gép érkezésénél ott volt Szejtanov ügyvezető közlekedési miniszter is.

Este 9-kor is mozi a Magyar Színházban

— A kolozsvári munkanélküliek gyermekeiért. A kiállítás rendezőbizottsága közli, hogy egyik kiállító cége, Katona-sütőde, minden este 9 órakor, a kiállítás bezárása után, ingyen kiosztja a kolozsvári munkanélküliek gyermekeinek az a napi sütes eladatlan készletét (kiflik, császárszemélyek, stb.). A kiosztás a vármegyeházán történik a kiállítás és a szakszervezetek kiküldöttje jelenlétében.

— Anyák, akarjátok, hogy gyermekeitek egészségesek, erősek, vidámak legyenek? Adjatok nekik reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine erősítő tápszert.

— Nincs más megoldás címen megjelent és kapható az Uj Kelet könyvostályában is Salamon László tanulmánykötete a gazdasági és kulturális krízis problémáiról. Ára 40 lej.

IVETTE
 maradék métere
Lei 60
Szabó Jenő
 cégnél Cluj

— Házasság. Köppich Ilus és dr. Schlesinger Ödön folyó hó 5-én tartják meg esküvőjüket (Lugoj, Str. Olosagului 18.), melyre ezuton tisztelettel meghívják rokonaikat és ismerőseiket. (Minden külön értesítés helyett).

— Az ország összes tartományaiból, úgy a városokból, mint a falvakból, kikötő városokból és megyeszékhelyekről állandóan érkezik a látogatók tömege a vármegyeházán lévő „Milyen legyen az otthonom?” kiállításra, mert visszafelé féláru jeggyel utazik és mert az ipar csodás munkaeredményét a mai gazdasági helyzetnek megfelelő, nagyon mérsékelt árban vásárolhatja meg és mert a kiállítás szórakoztat, tanít, magyaráz.

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint
Egy pohár rendes világos sör 8 Lei

27 robbanás teljesen megsemmisítette a brazíliai tengerészeti minisztérium anyagraktárát

Kétszáz halottja van a borzalmas robbanásnak

LONDON, május 2. Rio de Janeiro közelében a brazil tengerészeti minisztérium robbanóanyagraktára 27 egymást követő borzalmas erejű explozió következtében megsemmisült. Több, mint háromezer tonna robbanóanyag explodált s kilométeres körzetben mindent romba döntött. Számolni kell azaz, hogy a katasztrófális explozióknál mintegy kétszáz emberélet áldozatul esett. A robbanások színhelyét órákon át nem lehetett megközelíteni. Eddig 45 halottat találtak meg, a legtöbbet szétszakgatott állapotban, vagy borzalmasan megcsontitva.

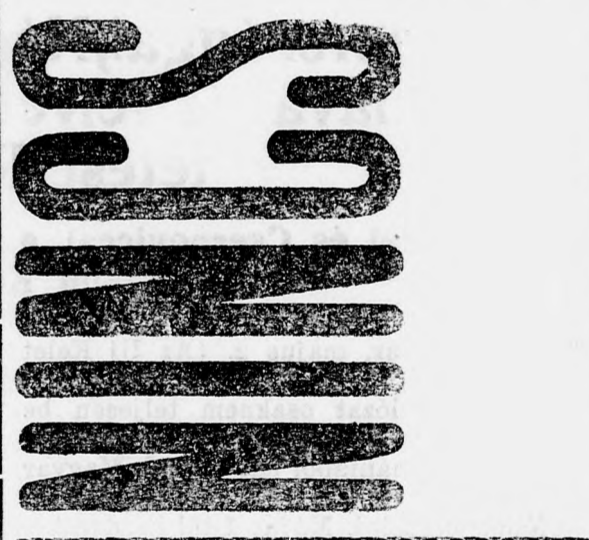
... ÉS A KERTI CUKRASZDA KÉNYELMES KAROSSZEKEIBŐL A VILÁGVÁROSOK RÁDIÓHANGVERSENYE MELLETT REGGELTŐL-ESTIG LÁTJA A RENGETEG RAGYOGÓ ASSZONYT, LEÁNYT, AKIK KÉPTELENEK BETELNI AZZAL A SOK SZÉPPEL, AMIT A VÁRMEGYEHÁZA DISZTERMEIBEN VÁRÁZSOLT A „MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?” KIÁLLÍTÁS RENDEZŐSÉGE.

— Alagutat furnak Gibraltár alá. Madridból jelentik: Tegnap jelentések szerint Leroux, az új spanyol külügyminiszter nyilatkozott a külföldi sajtó képviselői előtt a spanyol köztársasági kormány külpolitikájáról. Kijelentette, hogy Spanyolország semmi körülmények között nem mond le Marokkóról. A kormány egyik legfontosabb terve a tengeralatti alagút kiépítése Gibraltár és Ceuta között. Az alagút építésének munkálatait hamarosan meg fogják kezdeni.

— Fizesésképtelen lett Pless német herceg. Berlinből jelentik: Pless herceg fizetésképtelenségével kapcsolatban jelentik, hogy a herceg konszernjének 24 millió márka passzívja van. Hitelezői a várakozásoknak megfelelően október 1-ig meghasszabbították a konszernnel szemben a moratóriumot. A fizetésképtelenség oka az, hogy a hercegnek nem sikerült új tőkét bekapcsolnia vállalkozásaiba. A fizetésképtelen Pless herceg tudvalevőleg majdnem rokonságba került fia révén a román királyi családdal.

— RENDEZŐI FIGYELMESSÉG. Lapzártakor értesülünk, hogy a vármegyeházán lévő „Milyen legyen az otthonom?” kiállítás belépőjegyének szelvénye értékpapírralleggel bir, mert a kiállító gyárosok kézműiparosok, kereskedők, művészek és iparművészek alkotatkész előzékenysége folytán május 10-én vasárnap, a kiállítás bezárásakor számtalan értékes tárgy kerül nyerevények alakjában kiosztásra. Tehát őrizze meg belépőjegyének szám szelvényét!

— Mire képes az egyéni kezdeményezés? Tuffli Richárd, Kolozsvár város alpolgármestere, a vármegyeházán lévő „Milyen legyen az otthonom?” kiállítás megnyitó-ünnepségén nagy érdeklődéssel hallgatott beszédében nagyon helyesen, nyomatékosan rámutatott az egyéni kezdeményezés hatalmas teremtőerejére, a mely oly rendkívül sikerülttette a kiállítást. Ez a kiállítás — állapította meg Tuffli Richárd alpolgármester — rendkívül erős vérkeringést adott ipari és kereskedelmi életünknek, azonkívül helyes irányba vezeti városunk lakosságának amugyis jól kifejlődött izlését. Ehhez még csak annyit fűzünk hozzá, hogy ez tényleg egy olyan kiállítás, amit mindenkinek kivétel nélkül látni kell, mert mindenkinek tetszik. A kiállítás május 11-ig, hétfőig van nyitva egész nap, déli szünet nélkül, reggel 9 órától este 9 óráig.

— Üzembehelyezték a világ legnagyobb magántelefonközpontját. Newyorkból jelentik: A National City Bank épületében ma üzembe helyezték a világ legnagyobb magántelefonközpontját, melybe 800 fővonal kapcsolódik be és több mint nyolcezer állomást kapcsolhat. A telefonközponton 40 munkás 18 hónapon át dolgozott, amíg felszerelték.

— Rendkívül értékes könyvritkaságokat találtak egy angol magánkönyvtárban. Londonból jelentik: Torontóból több bibliofil szakértő utazott északra a Hudsonhoz, hogy megtekintésük az egyik könyvtárban megalakult könyvritkaságokat, köztük Dickens Pickwick-klubjának első kiadását, amely állítólag 17 példányban van meg s amelynek egyetlen példányáért 15 ezer dollárt is fizetnek amerikai gyűjtők. Vannak a könyvtárban értékes régi kiadású Scott és Thakeray könyvek is.

— Feltalálták a tökéletes mesterséges szemet. Newyorkból jelentik: A vakok most folyó világkonferenciáján új találmányt mutattak be, amely az összes eddigi találmányok közül még a legjobban megközelíti a mesterséges szem ideálját. A találmány segítségével lehetővé válik a vakoknak a rendes nyomtatott szöveg és a kották olvasása is. A készülék lényeges eleme a fotocella, amely automatikusan a vakok ismert ábcéjére viszi át az elébe kerülő sorokat.

— Üzembehelyezték a világ legnagyobb magántelefonközpontját. Newyorkból jelentik: A National City Bank épületében ma üzembe helyezték a világ legnagyobb magántelefonközpontját, melybe 800 fővonal kapcsolódik be és több mint nyolcezer állomást kapcsolhat. A telefonközponton 40 munkás 18 hónapon át dolgozott, amíg felszerelték.

— Feltalálták a tökéletes mesterséges szemet. Newyorkból jelentik: A vakok most folyó világkonferenciáján új találmányt mutattak be, amely az összes eddigi találmányok közül még a legjobban megközelíti a mesterséges szem ideálját. A találmány segítségével lehetővé válik a vakoknak a rendes nyomtatott szöveg és a kották olvasása is. A készülék lényeges eleme a fotocella, amely automatikusan a vakok ismert ábcéjére viszi át az elébe kerülő sorokat.

NAPROL-NAPRA

Vilmos ezerszáznak óriási, több ezer darabból álló cinkatona gyűjteménye volt, amelyet most a hollandi hatonai múzeumnak ajándékozott.

A Duna melletti Mühldorfban a Rannakastélyban most árverezték el báró Birkenhammerstein Anny osztrák színművész műgyűjteményét, amelyen egyes drága műtárgyak potom pénzért keltek el. Szmirnaszónyegekért darabonként 5 sillinget fizettek, egy remek ó-német kredenc 150 sillingért, négy középkori olajfestmény összesen 300 sillingért kelt el. A bárónő maga is jelen volt az árverésnél és licitált egyes tárgyakra. Leányának kérelmére azokra az emléktárgyakra, amelyeket a művésznek magának akart megtartani, a többi vevők egyáltalán nem tettek ajánlatot, hogy az árut fel ne verjék.

Németországban újabb szenzációs per indul meg a 218. paragrafus körül. A vádlott Schareina mühlheimi orvos, aki már hosszú idő óta erős elméleti harcot vív a tiltott műtétekről szóló törvény ellen és önmaga tett saját maga ellen feljelentést, hogy perének tárgyalásánál bebizonyítsa álláspontjának helyességét. Az orvos hétezerrel több tiltott műtéttel vádolja önmagát és azt állítja, hogy a beavatkozásért csakis saját költségeit fizetette meg pácienseivel. Az ügyet komplikálja, hogy egy Mellers nevű asszony, akinek lakásán is történtek ilyen műtétek, azt állítja, hogy az orvos élve születet gyermekeket is megölt, viszont megállapították, hogy Mellersné elmebeteg.

A németországi borbélyok szövetsége az Ordera melletti Frankfurtban gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a német kormányt az önbortvaló készületek és pengék magas megadóztatására fogják majd megkérni, hogy ez által a borbélyipar érdekeit önbortvaló konkurrenciának véget vessenek. Az adót minden penge után 5 pfennigre tervezik, ami Németországnak évi 30 millió márka új adóbevétel jelentene.

A német néppárt Flensburgban megtartott gyűlésén dr. Schifferer birodalmi képviselő bejelentette, hogy pártja tiltakozik a jobboldali ellenzék ama követelése ellen, hogy Hindenburg elnök lépjen vissza hivatalától, sőt ellentétben javaslatot fog beterjeszteni a birodalmi gyűlés elé, amelyben Hindenburgnak életfogytig való birodalmi elnökké választását javasolja.

A kanadai Ontario tartomány Vincorn városának repülőterén Lady Haeth ismert angol rekorder pilótánál részegen jelent meg és olyan botránnyosan viselkedett, hogy le kellett tartóztatni és csak kijózanodása után, amikor a reá kirótt magas pénzbüntetést kifizette, bocsátották szabadon.

— Harc egy spiritiszta milliomos örökségért. Párizsból jelentik: Jean Meyer ismert párizsi spiritiszta mecénás hagyatékaért rokonai és egyes spiritiszta egyesületek között támadt. Meyer ugyanis végrendeletileg hatalmas összegeket hagyományozott különböző spiritiszta egyesületeknek, úgy, hogy 15 millió frankos vagyónából a rokonoknak igen kevés maradt. A rokonok most megtámadták a végrendeletet azzal az indokkal, hogy az elhunyt Meyer egy, a közvetlenül a halála előtt megtartott szeánsz hatása alatt végrendeletet készített. Jogászörökben nagy érdeklődéssel várják a bíróság döntését.

PIRANDELLO: FOROG A FILM. A világhírű olasz író ebben a munkájában is a humor, szatira és mélység nagy mesterének bizonyul. 220 oldal. Régi ár 177, új ár 68 lej. Küldje be bélyegben Lepage-nak Cluj és a Lepage könyvkereskedés franko küldi. Kérje az árleszállítások jegyzékét Lepage-tól.

Az osztrák sorsjáték a legelőnyösebb a világon
 84000 sorsjegy A sorsjegyek fele nyer 42000 nyeremény
 Egyetlen sorsjeggyel nyerhet: S. 800.000 — Lei 20,000.000
 Az összes nyeremények értéke S. 13,460.000 — Lei 335,160.000
 Az első osztály húszása 1931 május 19-21
 Sorsjegyárak: nyolcad S. 6 negyed S. 12 fél S. 24 egész S. 48
 Lei 150 Lei 300 Lei 600 Lei 1200

Georg Riessberger
 Wien, XVIII. Währingstrasse 82
 Minden rendelést azonnal teljesítünk. A sorsjegy ára fizetendő a vétel után. Minden sorsjegyhez kérés nélkül mellékelünk egy nyereményjegyzékét.

Cluj-Ko megalakítás részében eredetiségi eredetiségi rész mondottását és mezzatot képviselő rész zsidóság Párt megal tudósításuka

Az el A parlamen lasztások kiir tási kampány dettnek tekint el csupán az ami természet készvetteti a zsid elmúlt keserű tiz esztendő u ságában kiérett zsidó jogok vé eredményes or el, ha a zsidós és gazdasági mindenekelőtt ban lép ki a p zsidóság vezet vannak azzal, között, a viszon vetkeztében a vós harcot kel tika jogaiért, ségének kivívás ciájáért is.

Ennek a neh lemnek első eta zsidó választás zsidóság már a lenik meg. Min romániai zsidó választási küzd den megkötöttse alkotmányos coljon követelés végződjének a ket a zsidóság és kisebbségi választásoknak nül találni Erd

Eppen ezért a sitást küldött testületeihez a déktalan megal történtek az int lag, hogy mind sultsággal ren váltása ki választ nyiban ugyanis indulna az egé lasztási küzdele szavazat rendki fog birni a zsid a jelenlegi vál

Mindezt megka lános gyorsköt tett harisnyál árárt mi magu tal biztosítju Sem előismere szükséges. Sz natra díjtalan tól százával ka ket. Ez egy oly nek, ami nem Vegye haszná még ma kérje tájé Rekora KÖT Hatóságok, in egyesületek is hez tartoznak.

Megalakult az Országos Zsidó Párt erdélyi tartományi tagozata

A zsidó párt valószínűleg önálló zsidó listával vesz részt a választásokon. A zsidó párt választási jele a félkör

A kolozsvári tartományi végrehajtóbizottság megkezdte az erdélyi megyei tagozatok szervezését

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Országos Zsidó Párt megalakításának előkészítő munkálatai mára ugy Erdélyben, mint a többi ország-
részekben befejezést nyertek. A különböző zsidó pártárnyalatok előzetes megbeszélései eredményeképpen szombaton este 9 órakor a kolozsvári és a vidéki zsidóság képviselői álló népes közgyűlés ült össze, amely egyhangú lelkesedéssel mondotta ki az Országos Zsidó Párt erdélyi tartományi tagozatának megalakítását és megválasztotta azokat a delegátusokat, akik az erdélyi tartományi tagozatot képviselni fogják a május 4-iki bukaresti értekezleten, amelyen a négy ország-rész zsidóságának választott képviselői a zsidó párt megalakítását, a gyűlés lefolyásáról és a választások eredményéről szóló tudósításukat lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

Az erdélyi tartományi tagozat megkezdte a választási propagandát

A parlament felosztásának és az új választások kiírásának napjával a választási kampány az egész országban megkezdettnek tekinthető. Alig négy hét választás elcsúszása után az új választások terminusától, ami természetesen fokozott munkára készíti a zsidó párt vezetőségét is. Az elmúlt keserű tapasztalatokban bővelkedő tíz esztendő után az egész ország zsidóságában kiértekezett az a meggyőződés, hogy a zsidó jogok védelme és a zsidó sérelmek eredményes orvoslása csakis úgy érhető el, ha a zsidóság valóban számárányának és gazdasági súlyának megfelelően, de mindenekelőtt is egységes és zárt sorokban lép ki a politikai élet porondjára. A zsidóság vezetői és értelmiséjei tisztában vannak azzal, hogy az adott körülmények között, a viszonyok fokozódó leromlása következtében a romániai zsidóságnak szíves harcot kell folytatnia nemcsak politikai jogaiért, csaknem polgári egyenlőségének kivívásáért, de pusztán egzisztenciájáért is.

A zsidó párt választási jele a félkör.

Ennek a nehéz, felelősségteljes küzdelemnek első etappját fogják képezni a közeli választások, amelyek az erdélyi zsidóság már az egység vértetében jelennek meg. Minden jel arra mutat, hogy a romániai zsidóság önálló listával fog a választási küzdelemben indulni, hogy minden megkötöttség nélkül, saját erejére és alkotmányos jogaira támaszkodva harcoljon követeléseivel. De bármiképpen is végződjének azok a tárgyalások, amelyek a zsidóság vezetői a különböző román és kisebbségi csoportokkal folytatnak, a választásoknak nem szabad felkészületlenül találni Erdély zsidóságát.

Eppen ezért a zsidó párt vezetősége utasítást küldött az összes megyék zsidó testületeihez a megyei bizottságok haldéktalan megalakítására. Ugyancsak megfontoltak az intézkedések arra vonatkozólag, hogy minden zsidó választói jogszükséggel rendelkező polgár idejében váltsa ki választói igazolványát. Amennyiben ugyanis a zsidóság önálló listával indulna az egész ország területén a választási küzdelemben, minden egyes zsidó szavazatot rendkívül sulyal és fontossággal fog bírni a zsidó lista számára, amelynek a jelenlegi választói törvény értelmében

BIZTOS
existencia
az otthonban
Havonta 800
lej és még
több is!

Mindezt megkaphatja a REKORD általános gyorskötőgéppel, mivel a készített harisnyákat és kötöttárukat jó árárt mi magunk is átvesszük és ezáltal biztosítjuk Önnek a jövedelmet. Sem előismeret, sem nagy tőke nem szükséges. Személyes befektetés kívánatra díjtalan. Megelégedett vevőinktől százzal kapjuk az elismerőleveleket. Ez egy olyan kedvező alkalom Önnek, ami nem mindenkor mutatkozik. Vegye hasznát a hirdetésünknek és még ma kérje kimerítő, képes ingyenes tájékoztatótunkat
Rekord Kötőgépek, Medias 17.
Hatóságok, intézetek, kolostorok és egyesületek is a mi számtalan vevőinkhez tartoznak. Növekedésnek fontos.

az egész ország területén leadott szavazatoknak minimálisan két százalékát kell felhozni ahhoz, hogy a zsidóság reprezentánsai a parlamentbe bejussanak.

A zsidó párt központi vezetősége minden lehetőségre felkészülve, választási jelet kért a központi választási bizottságtól. A zsidóság jele egy átmérő által bezárt félkör.

Hogyan kell megszervezni a zsidópárt megyei tagozatait

A megyei tagozatokhoz intézett instrukciók így hangzanak:

A romániai Országos Zsidó Párt megalakulásának kérdése immár befejezett ténynek tekinthető. A négy ország részben működő zsidó kisebbségi alapon álló szervezetek képviselői és a vezetők zsidó politikai személyiségek folyó hó 4-én, a már megelőző tárgyalások eredményeképpen, ki fogják mondani Bukarestben az Országos Zsidó Párt tényleges megalakítását. Eppen ezért:

1. A választások közeli napjára való tekintettel egyelőre csak a megyei székhelyen bíró városok tagozatai alakítandók meg. A megalakulás legvégső határideje folyó hó 6-a.
2. Az Országos Zsidó Párt önálló listával vesz részt a választási küzdelemben az egész országban.

Amennyiben a zsidóság önálló listával indulna, úgy természetesen az összes megyében jelölőlistát fog benyújtani. Ami az erdélyi zsidóságot illeti, ennek valóban minden egyes rétege képviselve van a zsidó pártban. Nincs olyan árnyalat s nincsen olyan komoly gazdasági, szociális, vallási és nemzeti tényező az erdélyi zsidóságban, amely ne állott volna a zsidó egység gondolata mögé. Program, vagy világnézetbeli különbségeken felül állanak az egyetemes zsidó érdekek, amelyekért eredményesen küzdeni csak úgy lehet, ha megvalósul a zsidó szolidaritás. Az elgondolást követte az első gyakorlati lépés: a zsidó párt megalakulása s nem férhet kétség ahhoz, hogy a zsidó tömegek határtalan lelkesedéssel közzöntenek és követik a zsidó egységfrontot.

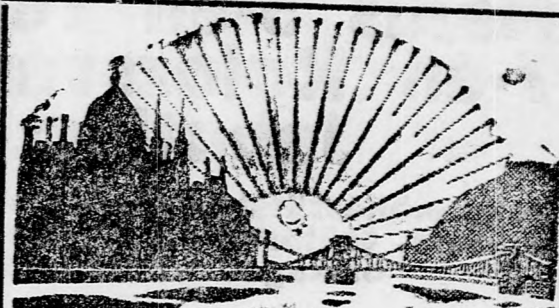
A zsidó párt központi vezetősége egyébként a mai nap folyamán szétküldi a megyei tagozatoknak a választásokkal és a szervezkedéssel kapcsolatos tudnivalókat és instrukciókat.

az egész országban.

3. Az ilyen módon megalakított tagozat haladék nélkül gondoskodik a képviselőjelölések megejtéséről. A jelölőlistákon eggyel kevesebb számú jelölt jelölendő, mint ahány képviselő választására az illető megye jogosult, mert egy jelölt számára a központ tartja fenn a helyet.

4. A jelöltek személyének kiválasztásánál csak az a szempont jön figyelembe, hogy azok a román anyanyelvét bírják és valóban a zsidóság minden rétegét képviseljék. Nem kell feltétlenül helybelieknek lenniük. A tagozatnak jogában van más helyen lakó személyeket is felvenni a listára.

5. Azonnal megfelelő akció indítandó be a jelöléssel kapcsolatos költségek előteremtésére.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1931 MAJUS 9-18

Nyugat és Kelet árucseréjének hatalmas piaca

2000 gyáripari szakma, a mezőgazdasági exportáru és a kézműipar termékeinek felvonulásaival. Nemzeti pavilonok a külföldi ipar számára.

50 százelekos utazási kedvezmény Romániában a visszautazásnál Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásnál.

Vizummentes határátlépés!

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

Budapestben,

a vásárhoz közel, V. Alkotmány ucca 8. Clujban: az EUROPA (Sardev) megbízottjánál dr. Iuliu Mezey, Piata Unirii és a Cie Int. de Wagons Lits cluji fiókjánál, Piata Unirii 18. és az az „Europa” II, „Hermes”-nél Birou de Voiaj si Casa de Schimb Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13. Ezenkívül Nagy-Románia összes nagyobb városában, ahol e két utazási iroda fiókja, vagy a vásár közvetlen tb. képvisellete működik.

6. A jelöléseket legkésőbb folyó hó 8-ig kell megejteni s folyó hó 9-ig a központnak tudomására hozni.

A jelölés és annak benyújtására vonatkozó előírásokat és tudnivalókat az Uj Kelet legközelebbi számában fogjuk közölni.

A megyei tagozatoknak teljesen fel kell készülniük, hogy amikor távirati értesítést kapnak, a listák nyomban benyújthatók legyenek. Ugyanakkor megkapják a szükséges meghatalmazást a pártjellel való rendelkezés végett.

Bármilyen irányú kérdés felvilágosítást az Országos Zsidó Párt erdélyi rész tanácsának központi irodája ad s ezért mindennemű levelezés, vagy egyéb bejelentés az alábbi címre intézendő: Dr. Klein Miksa Cluj, Cal. Regele Ferdinand 30. szám. Telefon 4-16.

Az Országos Zsidó Párt tartományi tagozatának végrehajtó bizottsága.

Bethlen István magyar miniszterelnök és Balthazár püspök gratuláltak Glasner Mose unokája esküvőjén. Budapestről jelentik: A napokban fényes kerekasztal között zajlott le Balkányban Klein Arnoldnak, a néhány év előtt elhunyt gálacsécsi főrabbi fiának esküvője Lichtenstein Rózsival, a balkányi főrabbi leányával. A lakodalmon résztvettek a város nemzsidó előkelőségei is. Gróf Bethlen István miniszterelnök és Balthazár debreceni református püspök meleghangú üdvözlő táviratot küldött Lichtenstein Jekuziel főrabbinak.

A pápa éles támadása a fasiszták ellen, mert erköletlenül enyelik az ifjúságot. Rómából jelentik: Az Osservatore Romano közli a pápának egyik levelét, amit a pápa a miánói érsekhez intézett. A levélben a pápa helyteleníti a fiatalok mai nevelését. Hangoztatja, hogy a mai fiatalságot gyűlölködésre tanítják. A vallásoktatást nem veszik szigorúan, ez is hozzájárul az általános európai erkölcsi krízishez. Ha a mai állapotot meg akarjuk szüntetni, akkor elsősorban vallásos szellemben kell a mai fiatalságot nevelni. Levelében egyébként élesen elítéli Giuriatti fasiszta párttitkárnak legutóbbi Milánóban mondott beszédét, melyben Giuriatti az ifjúságnak modern szellemben való nevelését követelte. A pápa hangoztatta, hogy a katolikus egyház nem szól bele a politikába, de nem nézheti tétlenül, hogy az ifjúságot helytelen szellemben neveljék. A pápa éleshangú levele feltűnést keltett olasz politikai körökben.

Az új Remarque:

És azután... fve 200 lej
kve 270 lej
Der Weg Zurück fve 200
kve 300
Utánvétellel küldi **LEPAGE CLUJ**

Nagy tavaszi jubileumi vásár a

KALAP KIRÁLY

cégnél, CLUJ, PIATA UNIRII 24. SZÁM

Soha sem látott olcsó áron vásárolhat: kalapot, fehéreneműt, nyakkendőt, soknit, kesztyűt és minden más férfidivatcikket.

MUTATVÁNYÁRAK:

- I-a gyapjúkalap divatformákban és divatszínekben 150 lejtől
 - Finom pehelykönnyű kalap 175 lejtől
 - I-a nyulszőrkalap elsőrangú kivitelben 485 lejtől
 - I-a nyulszőrkalap pehely könnyű 420 lejtől
 - I-a puflin ing (egészen publinból) 2 gallérral 300 lejtől
 - I-a puflin ing kombinálva 2 gallérral 270 lejtől
 - I-a Oxford ing 2 gallérral 300 lejtől
 - I-a Oxford sport-ing 260 lejtől
- valamint a többi itt egyenként fel nem sorolható cikkek, szerződésközlő árakban. A jubileumi vásár alkalmával inganyagok méterszámra is kaphatók.

Jöjjön üzletembe, győződjön meg és vásároljon!

NAPRA

*
k óriási, több ezer
ona gyűjteménye
a hollandi hatonai
zott.

ldorfban a Ranna-
verezték el báró
ny ny osztrák szín-
nyet, amelyen egyes
m pénzért keltek el.
arabonként 5 sillin-
ek ö-német kredencé
középkori olajfest-
llingert kelt el. A
volt az árverésnél
nyakra. Leányának
mléktárgyakra, ame-
gának akart meg-
k egyáltalán nem
gy az árut fel ne

abb szenzáció per
tragrafus körül. A
hlyheimi orvos, aki
erős elméleti harcot
ról szóló törvény
sajátmaga ellen fel-
ténnek tárgyalásánál
tjának helyességét.
jobb tiltott műtéttel
zást állítja, hogy a
s saját költségeit
seivel. Az ügyet
Mellers nevé asz-
is történtek ilyen
hogy az orvos élve
is megölt, viszont
y Mellersé elme-

borbélyok szövet-
tetti Frankfurtban
nyen elhatározták,
nyánt az önbort-
engék magas meg-
e majd megkérni,
bélyipar érdekeit
vencsiának véget
minden penge után
k, ami Németor-
k márka új adóbe-

plensburgban meg-
Schifferer bírodalmi
hogy pártja tiltá-
lenzék ama követé-
denburg elnök lép-
söt ellentörvény-
esztetni a bírodalmi
en Hindenburgnak
almi elnökké váasz-

tartomány Vincorn
a Lady Haeth ismert
ny részegen jelent
nyosan viselkedett,
tatni és csak ki-
nikor a reá kirótt
kifizette, bocsátot-

szta milliomos örök-
lentik: Jean Meyer
szta mecénás hagyá-
yes spiritiszta egye-
madt. Meyer ugyanis
mas összegeket ha-
zó spiritiszta egye-
y 15 millió frankos
gnak igen kevés ma-
megtámadták a vég-
ndokkal, hogy az el-
közvetlenül a halála
széans hatása alatt
szkörökben nagy ér-
bíroság döntését.

DROG A FILM. A
bben a munkájában
s mélység nagy mes-
oldal. Régi ár 177.
e bélyegben Lepage-
age könyvkereskedés
az árleszállítások

SBERGER

ingstrasse 82

nal teljesítünk.
dó a vétel után.
érés nélkül mel-
ményjegyzéket.

Május 5-én Temesváron, május 7-én Kolozsváron tart előadást Jabotinszky Wladimir

Nagy előkészületek történnék a kiváló cionista vezér fogadtatására. Csütörtökön délelőtt az erdélyi cionista revizionisták országos konferenciát tartanak Kolozsváron

Budapestre nem látogathatott el Jabotinszky, mert megtagadták tőle a beutazási engedélyt

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közeli napokban kiváló vendége lesz Erdély és Bánát zsidóságának. Mint jeleztük, Wladimir Jabotinszky, a cionista-revizionista világhírű elnöke, Erdélybe jön és május 5-én Temesváron, május 7-én Kolozsváron tart előadást. Jabotinszky érkezését az egész erdélyi zsidó közvélemény felfokozott érdeklődéssel várta, mert a világhírű cionista ellenzéki vezér nemcsak kitűnő szónok és ragyogó publicista, hanem rendkívül érdekes egyéniség is, akinek hatása alól még a vele ellentétes elvi felfogásuk sem tudják kivonni magukat. A cári Oroszország demokrata parlamenti képviselője, aki a világ-háború alatt megteremtette 2000 év óta az első zsidó katonai alakulatot, a zsidó légiót és annak élén részt vett Palesztina elfoglalásában azoknak az angoloknak az oldalán, akik később

1920-ban börtönbe vetették és halálra ítélték, amiért megszervezte a palesztinai zsidóság önvédelmi csapatait a felkelő arabok ellen.

— olyan változatos, szinte regénybeillő életpályát futott be, amely méltán tarthat számot minden kultúremler érdeklődésére.

Jabotinszky méltó fogadtatására már serényen folynak az előkészületek. A kolozsvári fogadtatás előkészítésére szűkebbkörű bizottság alakult dr. Fischer József elnökletével a zsidóság összes árnnyalatainak vezetőiből. Ez a bizottság fogja május 6-án szerdán este a Rapiddal érkező Jabotinszkyt a pályaudvaron fogadni. A fogadtatásra kivonulnak vezére elé a Brith Trumpeldor és a Makkabea ifjúsági csoportok tagjai is. Ugyancsak szerdán este tea lesz a vendég tiszteletére. Másnap,

május 7-én délelőtt Jabotinszky elnökletével országos revizionista konferencia lesz, amelyen az összes vidéki revizionista-cionista csoportok delegátusai és a Brith Trumpeldornak vezetői vesznek részt.

Az idő rövidségére való tekintettel erre a konferenciára külön meghívók nem kerülnek kibocsátásra. A konferencián, amely a Brith Trumpeldor otthonában ül össze, Jabotinszky informálni fogja erdélyi párhiveit a cionista helyzetről és a kongresszusi válsztások előkészületeiről.

Este 9 órai kezdettel tartja meg Jabotinszky nagy nyilvános előadását a Magyar Színházban.

Az előadás címe: *Zsidók, arabok és Anglia* és ennek keretében felvázolja a palesztinai zsidó országépítés összes problémáit. Jabotinszky előadása iránt általános az érdeklődés nemcsak Kolozsváron, hanem a vidéken is, ahonnan igen sok vendég jelentette be már eddig az érkezését, hogy részt vegyen az erdélyi zsidóság nagy vendégének tiszteletére rendezett ünnepeken.

Kolozsvárról Jabotinszky az előadás után azonnal tovább utazik Brüsszelbe, ahol május 10-én tart előadást. Jabotinszky ugyanis most európai körúton van, amely éppúgy az igazi ünneplések sorozata, mint délafrikai turnéja, amelyet nemrég fejezett be.

Április 29-én Bécsben beszélt a nagy Konzerthaus zsufolt óriási termének közönsége előtt Jabotinszky.

akit úgy a közönség, mint az osztrák és idegen sajtó nagy szimjatiával fogadott. Budapesti előadása meghiusult a magyar kormány érthetetlen magatartása miatt, amely megtagadta Jabotinszkytól a beutazási engedélyt. A bécsi magyar követség sajtóattaséja igyekezett ezt a megdöbbentő intézkedést úgy kimagyarázni, hogy a beutazási engedély megtagadása nem irányul sem a zsidók, sem a cionisták ellen, hanem azzal a szükséges elővigyázattal függ össze, amelyet a magyar kormány az állampolgárság nélküli (ugynevezett Nansen-féle) utlevelek minden tulajdonosával szemben alkalmaz. Ezt a nagyon is átlátszó kimagyarázást azonban rögtön meg is döntötte a bécsi magyar sajtóattasé, amikor kijelentette, hogy

Jabotinszky azonnal megkapja a beutazási engedélyt, míhelyt egy tekintélyes mértékadó magyarországi zsidó személyiség garanciát vállal a budapesti kormányval szemben, hogy Jabotinszky utazása semmiféle összeköttetésben nincsen a bolsevizmussal. (!)

A bécsi magyar követség sajtóattaséjának annyit mindenesetre illene tudnia, hogy Jabotinszky, akinek bécsi előadásáról az osztrák lapok hasábon keresztül irtak, a zsidó nemzeti gondolat legexponáltabb hirdetői közé tartozik és így garanciákat kérni, hogy európai utazása nincs kapcsolatban a bolsevizmussal, — legalábbis nagyon komolytalan. Különben is amikor arról volt szó, hogy Jabotinszky ez év elején megy Budapestre, a magyar idegenellen őrző hatóságok a legnagyobb előzetes engedéllyel adták meg a beutazási engedélyt, amelyet azonban akkor nem tudott igénybe venni. Ez még érthe-

Gyermekek

lábára nagyon tartós cipő kell. A legjobb bőr sem tart annyi ideig, mint ahogy azt a szülők szeretnék.

Szabad ezért a gyermek mozgási szabadságát korlátozni? Nem szabad!

Tegye ugyanazt, amit annyi ezer anya már megtett és szegeltessen szintén PALMA kacsuk sarkot a gyerekcipőre. A kacsuk tartósabb, mint a bőr és a rugalmasabb járás kiméli a cipőt.

A PALMA kacsuk sark háromszor annyi ideig tart, mint a bőrsark és mégis olcsóbb.

többé teszi a mostani eljárást és annak furcsa indokolását. Meg kell állapítanunk ugyanakkor, hogy

ezzel szemben a bécsi román követség a legnagyobb előzetes engedéllyel haladéktalanul adta meg a beutazási vizumot Jabotinszkynek, aki természetesen nem kívánta egyet-

len magyarországi zsidó illetékes személység kezességét sem igénybe venni. A különös Jabotinszky-affér igen kitűnő hatást váltott ki külföldi zsidó körökben. Az elmaradt budapesti előadás helyett Jabotinszky május 3-án Münchenben tart előadást és a bajor fővárosból egyenesen Erdélybe utazik.

Már holnaptól, május 4-től érvényesek a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási, vizum és más kedvezményei

Rengeteg kongresszus a vásár ideje alatt

Budapest, május 2. Budapestén pár nap óta teljes pompájában ragyog a tavasz. Napfényben uszik a város, a levegő terhes, a parkok és terek jácintjainak illatától, a sokáig késett tavasz talán soha nem volt ilyen ragyogó, mint az idén. A korzón megjelentek a legújabb toillettek, a magyar főváros máról-holnapra tavasziba öltözött.

Talán ez az oka annak, hogy a május 9-én nyíló Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói közül máris igen sokan megérkeztek a fővárosba és ellepik a csodásan parkirozott Hűvösvölgyet, Ligetet és Margitszigetet. A vásár idejére rendezett rengeteg kongresszusra érkezőknek is gyönyörű idejük lesz. De kell is, mert a Nemzetközi Vásár ideje alatt minden napra esik egy nagyjelentőségű, országos kongresszus. Csak a fontosabbakat megemlítve, ekkor zajlik le az Idegenforgalmi Kongresszus, az OMKE-közgyűlés, a szabóipari kongresszus, a kalaposok, cipőkereskedők, molnárok, vásári kereskedők kongresszusa s igen érdekesnek ígérkezik a Női ruhakészítő Orsz. Szövetségének rendezésében lezajló nőruha verseny. Kongresszust tartanak a vásár ideje alatt: az Országos Orvos-szövetség (V. 14.) a városi mérnökök (V. 15.), a magyar városok (V. 15.) az Esperantó Egyesület (V. 15.) és még más kereskedelmi, ipari és társadalmi testületek. Most kezd kibontakozni óriási méreteiben a vásár látogatóinak is előrelátható képe. Európa minden részéből tömegesen jelenttek be érkezésüket a vásárra, egyrészt az államok hivatalos képviselői, másrészt pedig a különböző országok kereskedői. Május 9-én, a megnyitási napján érkeznek az első csoportok s

azután május 9—18-ig, a vásár tartama alatt minden nap érkezik 4—5 különvonat, mely Európa minden részéből érkezőket, vevőket és látogatókat hoz a magyar fővárosba. Törökországból három csoport érkezik, ezek közül egyik a kisázsiai kereskedőket hozza. Különvonattal jönnek Szalonikiból és Athénből a látogatók. 100—200 főnyi csoportos társasautazások érkeznek Bajorországból, Berlinből, Breslauból, Jugoszlávia minden részéből, Románia és különösen Erdély minden nagyobb városából, Csehszlovákiából, Ausztriából, Svájból, Hollandiából Olaszországból, Londonból, sőt igen nagy csoport jön Kairóból és Alexandriából, valamint a messze Indiából is.

A vásár látogatóinak tulajdonképeni tömeges özönlése május 4-től, holnaptól kezdődik, holnap hajnalban lép érvénybe a vásár által nyújtott rengeteg kedvezmény. Május 4-nek hajnalától érvényes az 50 százalékos utazási kedvezmény, az egyharmad áron utólag megváltható vizum.

Gyönyörű időben, pompás-szórakozási lehetőségekkel; rengeteg utazási, vizum és más kedvezménnyel várja tehát a május 9—18-ig tartandó Budapesti Nemzetközi Vásár a látogatókat, akiknek a Kelet és Nyugat kereskedelmét összekötő legnagyobb vásárt lesz alkalmuk látni, amellel, hogy gazdag színházi, mozgószínházi műsorban és szenzációs sporteseményekben lesz részük. Az összes kedvezményekre jogosító vásárigazolvány minden városban kapható.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Ön is meggazdagodhatik,

ha HUGO HORWITZ & Co. bankháznál
Wien I., Franz Josefs Kai 65.

Egyetlen egy sorsjeggyel hatalmas összeget S 800.000 = 2.000.000 lejt nyerhet!
Az osztrák osztálysorsjáték a legbiztosabb a világon!
84.000 sorsjegy 42.000 nyerevény és premialk.

minden sorsjegy okvedlenül nyer!

Az osztrák osztálysorsjáték főbb nyerevényei:
1. Premia 500.000 schilling 12.500.000 lei
1. Főnyerevény 300.000 schilling 7.500.000 lei
2 nyerevény á 100.000 schilling 5.000.000 lei
2 nyerevény á 80.000 schilling 4.000.000 lei
azonkívül két 60.000, egy 50.000, két 40.000 schillinges és több más nyerevény. A nyerevények végösszege:

13.406.400 Schilling — 335.160.000 lej

Az első osztály huzása 1931. május 19 és 21.

Minden nyerevényt azonnal, minden levonás nélkül készpénzben kifizetünk. A huzás után üzletfeleinknek megküldjük a sorsolási eredménylistát.
Rendeljen még ma. Szerencsésjét megalapozhatja.

A sorsjegyek ára: Egész S. 48— Fél S. 24— Negyed S. 12—
Lei 1200— Lei 600— Lei 300—

— Ma van a közgyűlése. A ma, vasárnap...
sét az Ort. Che...
(Hosszu ucca...
kottnál is nag...
zik, mert ez alk...
sület sikerektől...
az egyesület v...
Remélhetőleg...
nyomdokain ha...
tet intézménye...
eddig bevált a...
folytatni.

— Házasság.
Jenő folyó hó...
tartják egybeke...
ezuton is megh...
kat és ismerőse...
— Eljegyzés.
Rosenberg Jenő...
külön értesítés

— Rendszere...
akarnak létesite...
ból jelentik: Az...
gol légi forgalm...
elzején értekez...
városban, amely...
szerecs óceánrep...
A lapok értesül...
légi forgalmat...
meg akarják kez...
szállító gépeken...
tására alkalmas...
tehetnek kétezer

Magyar Színház

A né

hangos
Előtte ha...
Következő műsor

* Közhírré t...
Hermann müke...
nye, u. m. anti...
karcok, antik h...
rok, porcelláno...
gyak, bírói ár...
6-án 10 órai ke...
lül 7. szám al...
áron alul és d...
verésre.

— Eljegyzés.
Schwartz Jakob...
leányát eljegyezt...
Oszkár szilágya

— A csehsz...
minisztereinek...
német-osztrák vá...
lentik: A cseh...
teli, hogy a cseh...
miniszterei ny...
osztrák vámonüv...
jukról. Benes ug...
hogy e tekintetbe...
egység uralkodik...
egységes s azt a...
gráénak, amit Ber...
fejtett. Politikai...
dással várják a k...
tát.

Magyar Színház

A né

hangos
Előtte ha...
Következő műsor

PÁLYÁZAT

A bistrítai ort...
ke pályázatot hi...
Pályázhatnak o...
akik a törvény k...
lelően román ta...
kődni képesek. A...
zoló és egyéb ok...
relt pályázati ké...
nyek, családi álla...
lati évek megjelö...
írott igazgatóság

Directiu...
fesion

— Bágvdnt, le...
egyéneknél a term...
keserűvíz szabad...
és emeli a gond...
ret. Beható körh...
bebizonyult, hogy...
lemi munkásoknál...
nél és betegeske...
vül jótékony hatá...
tószer. A Ferenc...
szertárakban, dro...
tekben kapható.

— Ma van a Zsidó Közkórházegyesület közgyűlése. A Zsidó Közkórházegyesület ma, vasárnap tartja rendes évi közgyűlést az Ort. Chevra Kadisa gyűléstermében (Hosszu ucca 9.). A gyűlés iránt a szokottnál is nagyobb érdeklődés mutatkozik, mert ez alkalommal lezáródik az egyesület sikereitől gazdag 3 éves ciklusa és az egyesület vezetését is újalakítja. Remélhetőleg az új vezetés a réginek nyomdokain haladva a Közkórházegyesület intézményeinek további fejlődését az eddig bevált alapokra helyezkedve fogja folytatni.

— Házasság. Schwartz Rózi és Keller Jenő folyó hó 5-én délután fél 7 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket, melyre ezután is meghívják rokonaikat, barátait és ismerőseiket.

— Eljegyzés. Schwartz Mancsi Cluj és Rosenberg Jenő Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Rendszeres óceánrepülő forgalmat akarnak létesíteni jövő tavasszal. Londonból jelentik: Az amerikai, francia és angol légi forgalmi társaságok szeptember elsején értekezletet tartanak az angol fővárosban, amelyen megtárgyalják a rendszeres óceánrepülő forgalom problémáját. A lapok értesülései szerint a rendszeres légi forgalmat már a jövő év tavaszán meg akarják kezdeni nagy amerikai utaszállító gépeken, amelyek 40 utas szállására alkalmasak és leszállás nélkül megtehetnek kétezer tengeri mérföldes utat.

Magyar Színház Mozgóban naponta 3, 5, 7 és 9 órakor

A négy fivér

hangos világrakció.

Előtte hangos Fox-híradó.

Következő műsor: Talu, Észak csalogánya

* Közhírré tesszük, hogy néhai Gratz Hermann műkereskedő magángyűjteménye, u. m. antik és modern képek, rézkarcok, antik butorok, kristályok, szobrok, porcellánok, lámpák és más műtárgyak, bírói árverésen folyó évi május 6-án 10 órai kezdettel Str. Memorandului 7. szám alatti üzlethelyiségben becsárón alul és darabonként kerülnek árverésre.

— Eljegyzés. Schwartz Irénkét, a Schwartz Jakab nagykarolyi ort. rabbi leányát eljegyezte Weisz Sámuel, Weisz Oszkár szilágyfaluhi főrabbi fia.

— A csehszlovák kormány német minisztereknek nyilatkozniok kell a német-osztrák vámunióról. Prágából jelentik: A csehszlovák német sajtó követeli, hogy a csehszlovák kormány német miniszterei nyilatkozzanak a német-osztrák vámunióval kapcsolatos álláspontjukról. Benes ugyanis odanyilatkozott, hogy e tekintetben a kormányban teljes egység uralkodik s a kormány felfogása egységes s azt az álláspontot vallja magáénak, amit Benes több ízben már kifejtett. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a két miniszter nyilatkozatát.

Magyar Színház Mozgóban naponta 3, 5, 7 és 9 órakor

A négy fivér

hangos világrakció.

Előtte hangos Fox-híradó.

Következő műsor: Talu, Észak csalogánya

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY

A bistrítai ort. izr. hitközség iskolaszéke pályázatot hirdet két tanítói állásra. Pályázhatnak oly férfi és női tanítók, akik a törvény követelményeinek megfelelően román tannyelvű iskolában működni képesek. A vallásos életmódot igazoló és egyéb okmánymásokkal felszerelt pályázati kérvényeket, a fizetési igények, családi állapot, kor, eddigi szolgálati évek megjelölésével, május 15-ig alulírott igazgatósághoz benyújtandók.

Directiunea scoalei primare confesionale izraelite, Bistrita.

— Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán behizonyult, hogy a Ferenc József viz szellemi munkásoknál neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Zsidó vér az „árja” nemeseiben. Berlinből jelentik: Érdekes adatokat közöl Max Markreich egy berlini zsidó folyóiratban arról, hogy a Hitler antiszemita jelszavát hirdető „árja” nemeseik körében egész sorát találni azoknak, akik néhány generáció előtt még zsidók voltak. Miután felsorolja ezeket a zsidó eredetű családokat, a következőket írja: „Ha az előbb felsorolt és egyetlen családfából a zsidó Sámson-család fájából leszármazott „árja” családokat nézzük, úgy ez az összeállítás ezeknek a német-zsidó nemeseknek adjon alkalmat arra, hogy gondolkodóba essenek, de ezenkívül minden német szármára legyen ez figyelmeztetés arra, hogy ne hagyják magukat vakon a gyűlölettől fűtött antiszemitaizmus által üzni és így gyakran tudattalanul saját husukat és vérüket megtagadni, amint azt a tiszta „árja” faj által felállított teória követeli.”

Este 9-kor is mozi a Magyar Színházban

— A vallásos szocialisták kongresszusa. Varsóból jelentik: A Vallásos Szocialisták Szövetsége Ausztriában, amely tudvalevőleg megpendítette az eszmét a negyedik internacionálé megteremtésére, meghívta a lengyelországi vallásos zsidó szocialisták pártját (Dath Vaavoda, Vallás és munka), hogy vegyen részt a kongresszus előkészületeinek megbeszélésén. Vallásos szocialista szövetségek ma Ausztrián kívül Svájcban, Hollandiában, Németországban, Amerikában és más országokban vannak, a lengyelországi vallásos zsidó szocialista párthoz tartoznak a németországi vallásos szocialista csoportok is.

Autótulajdonosok

A Kellenberger-féle hengerköszörülőgép az, amivel a Hispano-Suiza, Alfa-Romeo, Daimler, Saurer stb. autógyárak a motorjuk hengerjeit arra a pontosságra köszörülik ki, ami a zajtalanságot és a nyugodt járást biztosítja. Ezeket csak úgy érhetjük újból el a már használt kocsiunknál, ha a javításnál ügyelünk arra, hogy a megváltozott hengereket ezen svájci gyártmányú hengerköszörülő gépen köszörültetjük ki.

Az itten dolgozó hengerköszörülő gépeknek a pontossági határa 2—3 század milliméter, — de ezen Kellenberger-féle gépek ellenben ötzerez milliméter — és ezen gépek a pontosságát és a megbízhatóságát az is bizonyítja, hogy a fenti autógyárak kizárólag ezen géppel dolgoznak.

Ez vezette arra a cluji SZABÓ JÁNOS AUTÓJAVÍTÓ CÉGÉT (CALEA REG. FERDINAND 56. TELEFON 1013.), hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, nagy anyagi áldozat dacára, egy ilyen Kellenberger-féle hengerköszörülő géppel fejlesztette a már meglévő modern műhelyét, mely bővítéssel az autótulajdonosok azon érdekeit óhajtja szolgálni, hogy a legprecízebb kivitelben és mégis a legolcsóbb árban kaphassák meg pénzükért az ellenszolgáltatást.

ÁRUHÁZAM UJ REKLÁM OSZTÁLYÁNAK

REKLÁM ÁRAI

Egy méter mintás műselyem ruhára 45 lej

1 M. Mosott vászon 19 L.	1 M. Francia mosó delén 29 L.
1 M. OPALIN 19 L.	1 M. Chinai pongyola delén 35 L.
1 M. Francia mintás pongyola batiszt 20 L.	1 M. Prma ing zefir 39 L.

65 1. m. mintás műselyem maradékokban 65

Figyelje kirakataim reklám árait

SZABÓ JENŐ

CLUJ, CAL. REG. FERDINAND 5

Ne kerülje el a szerencsét!

Már egyetlen egy sorsjeggyel nyerhető:

20.000.000 Lei

Jutalom:

12.500.000

Főnyeremény:

7.500.000

Az összes sorsjegy fele okvetlen nyer. Rendeljen még ma!
A huzás már 1931 máj. 19-én kezdődik

SORSJEGYÁRAK:

Egész 1200 lei, fél 600 lei, negyed 300 lei

Fritz Dörge bank, Wien

IK. Kärntner Strasse 43.

Színház-Mozi

Román Opera műsora

Vasárnap, május 3 (este): Mignon. Anna Rózsa, a milánói „Scala” tagjának fel lépésével.)

Hétfő, május 4: Afrikai nő. (Olcsó helyárakkal.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Rózsa Anna vendég szereplése. A kolozsvári Román Opera kiválóságait mintha titokzatos fátum követné: karrierjük elindulását rendszerint az Opera igazgatóságával kiboruló konfliktusok előzik meg. Így történt ez a tragikus véget ért Grozavescuval, majd később Ujeicuval és erre a sorsra jutott Rózsa Anna, az Opera talentumos mezzoszoprán énekesnője is, aki csaknem másfél évtized távolléte alatt olasz operák színpadát hódította meg, köztük a legendás milánói Scalával. Rózsa Anna valóban tüneményesen sokat fejlődött. Hangját varázslatos finomságra cizellálták az olasz mesterek: zenekultúrája, főlényes énekudása és biztos hangkezelése mind egy nagyraihivatott énekesnőre vallanak. Különösen a Traviatában érvényesült a vendég szereplő művésznő bárszoros melegségű szopránja a maga teljes szépségében és kiegyensúlyozottságában. Ezeket a kvalitásokat szerencsésen egészítik ki Rózsa Annánál dekoratív megjelenése és nem mindennapi előadó-

készségre valló, átértett és kifejező színpadi játéka. A Lakmében mintha küsső fátyolozottabban csegett volna hangja — szereplése azonban a második estén is megfelelt a felfokozott várakozásoknak s megérdemelte azt a meleg ünneplést, amelyben a visszatérő énekesnőt a közönség részesítette. Partnerei nem sokban járultak hozzá a két est sikeréhez, legfeljebb a szépen fejlődő fiatal Spataru érdemli meg, hogy kiemeljük. Ma este a Mignon címszerepében fejezi be vendég szereplését Rózsa Anna. (k. r.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor: A négy fivér. (Nagy, hangos világrakció, az emberiség legborzalmasabb szenvedésének napjaiból. Rendező: John Ford. A főszerepekben: James Hall, Charles Morton, June Collyer. Helyárak: 10, 20, 30 lej.)

Hétfőn d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor: A négy fivér. (Nagy, hangos világrakció, az emberiség legborzalmasabb szenvedésének napjaiból. Rendező: John Ford. A főszerepekben: James Hall, Charles Morton, June Collyer. Helyárak: 10, 20, 30 lej.)

Kedd d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor: Talu, Észak csalogánya. (Hatalmas hangos filmdráma a jeghegyek és az aranyásók birodalmában, egy eszkimó hérosz és egy fehér asszony története. Rendezte: Allan Dwan. A főszerepekben: Leone Ulric, Robert Frazer, El Brendel. Helyárak: 10, 20, 30 lej.)

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Vasárnap, május 3.

Bukarest. 20: Rádiózenekar. 22: Hírek. Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. — 12.15: Matiné. 2: Gramofonhangv. — 4: Rádió Szabadegyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. 5.10: Hangv. 6.10: Előadás. 6.30: Cigányzene. 8.15: Előadás: Gyöngyélet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 10.40: Francia nyelvű előadás. Bécs. 19.40: Dalok. Berlin. 20: Gramofon. Varsó, Poznan, Kattowic. 20.30: Napszerű zene. 22.25: Lengyel dalok. Milánó. 20.55: Opera. Róma. 21: Hegedűhangv. Prága. 22.25: Kávészínház. Hétfő, május 4. Bukarest. 20: Kamarazene. Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Gramofonhangv. 10.30: Pontos időjelzés, időjárás. Majd: Jazz. Bécs. 22: Zenekari hangv. Berlin. 20.30: Hangv. Varsó. 20.30: Mozart: Szóktetés a Szarályból c. operája. Milánó. 22: Zongora.

KÖZGAZDASÁG

A szeszdó leszállítása legalább egymilliárdnyi jövedelmet jelentene az államnak

Cluj-Kolozsvár, május 2. Jelentettük, hogy a kormány komoly ígéretet kapott egy jelentékeny kölcsönre vonatkozólag. Ertesülésünk szerint ezt az ajánlatot egy angol-amerikai pénzcsoporthoz tette, még pedig azzal a feltétellel, hogy a monopóliumra azonnal folyósít nyolcmilliárd lej előleget.

Ez a nyolcmilliárd teljesen kamatmentes lenne s később amortizálna.

A szerződés aláírásával természetesen egyelőre még szó sem lehet, miután a törvényt nem szavazták meg s a javaslatot most küldték szét a szakértőknek. A törvény tervezői indokolást is fűztek a tervezetthez, mely megokolja annak szükségességét. Ebből az indoklásból azután rendkívül érdekes adatok derülnek ki, pompás grafikonját adva a feketeszesz fokozatos terjedésének. Statisztika igazolja ugyanis, hogy amíg 1925-ben 4952

vagon szesz után fizettek adót, 1928-ban már csak 566 vagon után, ez a szám 1930-ban 219-re csökkent és 1931 első negyedében már mindössze 5 vagon szeszt sikerült megadóztatni.

Az sem érdektelen, hogy amíg ecetgyártás céljaira 1924-25-ben 184 vagon szeszt használtak fel, addig ezen év első negyedében csak 2 vagon.

A parfümpar fogyasztása 1928-ban 77 vagon, 1931 első negyedében 7 vagon.

Az indoklás különben rámutat arra is, hogy a Szeszszindikátus 216 gyára közül jelenleg csak 19 van üzemben s hogyha a szeszdó a termelők kívánsága szerint 114 lejről 40-re csökkentették volna, úgy legalább 2000-2500 vagon megadóztatásról lenne szó. Ez pedig legalább egymilliárd lej jövedelmet jelent a kincstárnak. Ehelyett azonban csak 21 millió lejhez jutott hozzá.

SPORT

Pelle István tornászvilágbajnok a KKASE nemzetközi versenyén

A mai sportprogram

Cluj-Kolozsvár, május 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A KKASE ma délelőtt fél tizenegy órakor rendezte meg nagyszabású nemzetközi tornaversenyét a Magyar Színházban. A versenynek szenzációja Pelle István világbajnoknak részvétele, akinek tornászmivészét először van alkalma látni a kolozsvári közönségnek. Klubtársa, az amszterdami olimpiáson második díjat nyert Péter Miklós vele együtt indul a szenzációsnak ígérkező versenyen, melynek programja a következő:

1. Megnyitó beszéd, tartja Schuster Viktor úv. elnök. 2. Férfi szabadgyakorlatok zenére (KKASE). 3. Lóakadémia (BTC és KKASE). 4. Táncduó Bell Ida és Rotschild Lili. 5. Együttműködés két korláton a következő sorrendben: a) Horváth—Erdélyi, b) Molnár—Bacsoni, c) Pelle—Péter. (Szünet). 6. Nyújtóakadémia. (BTC és KKASE). 7. Ritmikus táncduó. (Rotschild Lili és Irén). 8. Világító buzogány-gyakorlatok (Pelle és Péter). 9. Korlát-akadémia. (BTC és KKASE). 10. Talajtorna, gulák.

Bukarestben a bulgár-román válogatott mérkőzésre összeállítandó csapat triálmeccsét tartják meg. A válogatott csapat ellenfele a temesvári Ripensia. A szövetség Erdélyből több játékost hívott meg, köztük Sepit is, aki május elsején is a Ripensia színeiben szerepelt, ugylátszik még ingadozik a professzionizmus és amatőr-ség között. Rajta kívül Chifor, Muresan, Deheleanu, Szatmári, Sfera és Bindea vesznek részt a kolozsváriak között a triálon, míg Nagyváradról Czinczert, Kocsist, Glanzmann és Bodolát, Aradról Albut hívták meg a triálra.

Kolozsváron a triálra való tekintettel csak barátságos meccseket játszanak a csapatok. A KAC és Románia mérkőzése erejükkel a triálon szereplő játékosaik nélkül.

Május elseji sportesemények

Kolozsvár. A nap egyetlen meccse az Universitatea—Hagibbor találkozás volt, amelyen mindkét csapat több tartalékkal szerepelt. A mérkőzést az U 3:0 (2:0) arányban nyerte meg Sur-

lasiu és Abrudan góljaival. Fövényi jó bíró volt.

Arad. Ferencváros—AMTE-Gloria kombinált 8:1 (3:1). A Ferencváros iskolajátékkal és végig nyomasztó fölényrel győzött ellenfele fölött, mely egyébként erdélyi viszonylatban rendkívül erős együttes. A Fradi góljait Takács II. (7) és Kohut (1) lötték, a vigaszgól Tiszától ered. A Ferencváros a vasárnapi osztrák magyar válogatottban szereplő játékosok nélkül győzött. Aradi győzelme után a Fradi nagyváradi játékaának eredménye sem kétséges.

Bukarest. Ripensia—Unirea Tricolor 4:3 (2:1). A győztes Ripensiaiban három gólt Sepi, egyet Lakatos lött.

Temesvár. TAC—Kadima 1:1. Bajnoki. A feljavult zsidó csapat értékes pontot szerzett.

TMTE—Gyapjuipar 1:0.
UDR—Banatul 4:0.

CONVOcare

Domnii actionarii ai firmei HYGEA S. A. din Cluj sunt invitati a lua parte la adunarea generala ordinara, ce va avea loc in Cluj, in birourile Societatii anonime in ziua de 9 Mai 1931 orele 6 1/2 a. m. urmatoarea

ordinea de zi.

- Raportul Consiliului de Administratie.
- Raportul comitetului censorilor.
- Hotar rea referitoare la bilantul Societatii Anonime pe exercitiul 1930, stabilirea profitului net si hotararea cu privire la distribuirea acestuia.
- Hotarare asupra descarcării Consiliului de Admție si Comitetului de Censori referitor la gestiunea exercitiului 1930.
- Hotarare relativ la continuarea sau lichidarea societatii, in caz de lichidare, alegerea lichidatorilor.
- Alegerea Comitetului Censorilor pe anul 1931.
- Eventuale propuneri.

Domnii Actionarii sunt avertizati, ca in conformitate cu statutele societatii, la adunarea generala numai acel actionar poate participa si exercita dreptul sau de vot, care a depus actiile sale la cassa societatii, pana in prezinta adunari generale ora 12.

Cont Bilant: Activa: Marfa 1,528.638.
Cassa 30.347. Debitori 2,364.480. Mobilier 182.128. Pierderi 225.377. Total 4,330.970.
Passiva: Capital Lei 1,000.000. Creditori Lei 3,330.970. Total Lei 4,330.970.

Directiunea.

INGYENTUZIFAT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mázsa aprított tiszta búkkhasáb tűzfát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

Félix

gyógyfürdő!

A világ legolcsóbb fürdője

Kényelmes! Tiszta!

Csodás hatású természetes hévíz!

Mindenféle reumatikus bántalmak és női bajok ellen. Csonttörésűeknek.

Páratlan gyógyhatású

Ujonnán átalakítva és modernül felszerelve.

I. oszt. pensio:

Május hónapban — — — Lei 180

Junius hónapban — — — Lei 200

II. oszt. pensio: — — — Lei 150

Olcsó

Balzac és Dickens könyvek

Balsac: Kispolgárok I—IV. kötet 125 L
Balsac: Goriot apó I—II. kötet 70 L
Dickens: Pickwick Klub I—IV. kötet 130 L
Dickens: Odon ritkaságok boltja I—II. kötet 77 L
Dickens: Nagy várakozások I—II. kötet 793 oldal 300 L

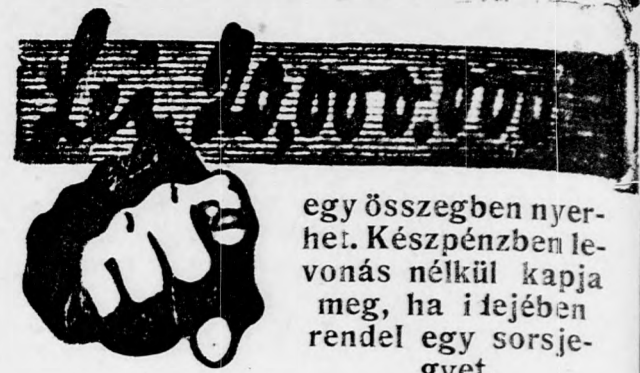
Az Atheneum olcsó könyvei

Földi Mihály: Hamlet királykisasszony 264 oldal 51 L
Mereskovszki: Örök utitársak 448 oldal 102 L
Pourtalles: Liszt Ferenc élete 248 oldal 68 L
Pirandello: Forog a film 220 oldal 68 L
Sztinyai Zoltán Aranykarika (füzve) 54 L
Sztinyai Zoltán: Aranykarika kötve 84 L
Sinclair Lewis: Wrenn urunk füzve 54 L
Sinclair Lewis: Wrenn urunk kötve 84 L
Julien Green: Adrienne füzve 54 L
Julien Green: Adrienne kötve 84 L

Kaphatók az

az UJ KELET könyvostályában az összeg és portóköltség előzetes bekielése mellett (bélyegben is), vagy utánvétellel.

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:

Nagyszerű játékterv

Egy jutalom a	500.000 S
1 főnyeremény	300.000 S
2 főnyeremény	100.000 S
2 főnyeremény	80.000 S
2 főnyeremény	60.000 S
3 főnyeremény	40.000 S
13 főnyeremény	20.000 S
21 főnyeremény	10.000 S
20 főnyeremény	8.000 S

Ami azt jelenti, hogy nemcsak néhány szerencsés játékos kap mindent, hanem hogy 630 sorsjegyet fognak kisorsolni nagy nyereményekkel, amelyek közül a legkisebb 25.000 lej. Ne mondjon le erről a csodálatos alkalomról és rendeljen feltétlenül egy sorsjegyet.

Huzás: (első osztály) május 20—22. a sorsjegyek árai: 300 lej^{1/4}, 600 lej^{1/2}, 1200 lej^{3/4}sorsjegy.

A sorsjegyet a megrendelés után azonnal küldjük, fizetni azonban csak a sorsjegyek kikézésítése után kell. Kiváncsra sorsjegyet hivatalos letéti jegy mellett megőrizheti osztályomnál.

Rendeléseit küldje: Ludwig Friedmann Wien, I. Salzgries 12/19. címre. Ez az az üzlet, ahol az elmúlt évben két főnyereményt fizettek ki 13,406,400 silling értékben, úgy hogy ma általában mindenki azt mondja:

Friedmann szerencsése óriási!

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kitéző recept. A közel 400 oldal as, szép kiállítású vászonötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvostályában

Apro hirdetések

ÉRTEsITÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Mü-Tejoltó

A rettegő főrabbi felügyelete alatt készült. Kapható engros és detailban: Legmann Mór Retteg. Jud. Somes.

Házat egy és fél millió lejig esetleg üzlethelyiséggel keresek megvételre. Ajánlatok „Rentabilis” jellegére a kiadóba kérek.

Különbejárati szép butorozott szobát keres két egyetemi hallgató a központban. Cím a kiadóban.

Azonnal kiadó szép 3 szobás komfortos emeleti lakás. Széchenyi tér 17.

Kiadó üzlethelyiség olcsón. Értekezni Széchenyi tér 25. Háztulajdonosnál.

Női, férfi ruhákat szintelenit, fest tisztit

CZINK, Cluj

Franciai Kényv. és Lapkiadó K.-Y. nyomása Cluj, Str. Baron L. Pop 18. — Telefon 9-77.

XIV. EVF. Cluj—Kolozsvár május 3. 5691

Az Uj Kelet a és bánsági na Cikkeink utá forrás megje

Kéziratokat megőrzésükre

Az nagy 9

A világgazdaság legerőteljesebb adás érkezett. hónap leforgása (kétszázötveneze kanélküliek száma gása alatt 250 e tencia érte meg sát, ami egy tr ben vett feltár erejű. Egy negy munkásnak a te rése nemcsak az lévő fellendülésé len záloga annak millió ember á gyszás újabb kanélküliek leép

Ez a szám nem talmas életkép bizonyosága, ha német belpolitikai szélső bal- és sz dalom állandó v dozásának végét dig elsősorban a akut csődjenek. krónikussá váló nehézipari tőke zésétől vezetett munkanélküli t részére vetette szervezetlen és közélettel meg tulicidaló szociá vakkal. S a szer segélyben nem t tömegek vakon hogy a szocialist gári pártokat s fasiszta diktatur

A német közé ták impozáns e rött a kampóske tömegeknek tov kat tudtak jut semmit sem re gék s az egész saság azt hitték. máról-holnapra francia militariz kárpitossagát alatt a „Harma szárvájá koronáz Akik a hitlerizt mást, mint egy mákonyától meg tot, — mely a k lanatában ugy f tavaszi hó — m jesen igazolva le nek pedig azért. mindig és minde beesés, az emb gazdasági és m olyan dologi és mely a gyomor az agykergek n varja meg.

Ha Németorsz legi alacsony n tartott reálbére tetemesen megn tömegek márol hagyni azt a pár len, még csak ele tud felmutatni, got sikerült kö demokratikus kö Kétszázötveneze melébe való vis